Павло Лебедєв: "В центрі уваги керівництва держави і Міністерства оборони був і залишається особовий склад, військовослужбовці Збройних Сил"

2 стор.

Крила України

На варті неба України!

Друкований орган Міністерства оборони України

www.krula.com.ua

№ 4 (667) 21 – 25 січня 2013 року

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

СКЛАДОВА БОЄГОТОВНОСТІ

Перші командирські

2 стор.

Ось таких би побільше в контрактники!..

4 стор.

Дивізіон Руслана Коханського

6 стор.

До етнічної і територіальної єдності

У Вінниці відбулося урочисте зібрання громадськості міста, військовослужбовців гарнізону, представників освітянських організацій та школярів навчальних закладів. Захід відбувся з нагоди Дня Соборності та Свободи України біля пам'ятника Тарасу Шевченка в знак пам'ятних подій, що сформували підґрунтя для відродження незалежної соборної демократичної України та утвердження національної ідеї.

Учасники зібрання пригадали про те, як наші пращури прагнули до етнічної і територіальної єдності, скільки зусиль українських патріотів було докладено, аби наша Держава нарешті стала незалежною та соборною. Окрім того, присутні на мітингу поклали квіти до підніжжя Великого Кобзаря.

– Ми маємо бути свідомі того, що лише в єдності дій та соборності душ можемо досягти величної мети – побудови економічно й духовно багатої, сильної й могутньої, вільної й демократичної України, якою пишатимемося самі, пишатимуться наші нащадки, – зазначив старший офіцер відділення з виховної роботи бази забезпечення Командування Повітряних Сил Збройних Сил України майор Олександр Мазуренко. – На прикладах українських патріотів ми повинні виховуватись і виховувати захисників Вітчизни, вшановуючи жертви, принесені на вівтар незалежності, соборності та державності.

Сергій Фурдик.

Павло Лебедєв: "В центрі уваги керівництва держави і Міністерства оборони був і залишається особовий склад, військовослужбовці Збройних Сил"

24 січня у Центральному будинку офіцерів Збройних Сил України відбулася нарада з керівним складом органів по роботі з особовим складом Збройних Сил України.

Участь у заході, що проходив під керівництвом Міністра оборони України Павла Лебедєва, взяли начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Володимир Замана, перший заступник Міністра оборони України Олександр Олійник, керівники структурних підрозділів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів.

Міністр оборони України Павло Лебедєв сконцентрував увагу присутніх на необхідності проведення якісної роботи з особовим складом під час виконання завдань в ході реформування і розвитку Збройних Сил України.

– Необхідно пам'ятати, що в центрі уваги керівництва держави і Міністерства оборони був і залишається особовий склад, військовослужбовці Збройних Сил, – наголосив він.

За словами глави оборонного відомства, сьогодні потрібно вести мову не лише про виховання особового складу у військових частинах, а виховання громадянина – патріота, захисника Вітчизни.

– Ми повинні формувати у суспільстві позитивне ставлення до Збройних Сил України, – наголосив він.

Актуальними завданнями на сучасному етапі проведення оборонної реформи Міністр оборони України назвав зміцнення довіри суспільства до Збройних Сил України, посилення військово-патріотичного виховання молоді, співпраці з духовенством.

– Громадяни нашої держави мають знати, що військовослужбовець Збройних Сил України – людина, яка свідомо присвятила себе захисту Батьківщини, здатна не лише захистити від зовнішнього ворога, а й прийти на допомогу будь-якому громадянину в мирний час, – підкреслив Міністр оборони України.

Павло Лебедєв зауважив, що Міністерство оборони вже розпочало роботу в цьому напрямі спільно з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Зокрема, розробляється спільний план роботи щодо військово-патріотичного виховання молоді.

Глава оборонного відомства зазначив, що виконання поставлених завдань залежить від професіоналізму представників органів по роботі з особовим складом та зорієнтував присутніх на плідну роботу.

www.mil.gov.ua
Фото Я.Авдієвського.

РІШЕННЯМ МІНІСТРА

Житло першочергово отримають найменш соціально захищені

За дорученням Міністра оборони України Павла Лебедєва 22 січня 2013 року відбулося позачергове засідання житлової комісії столичного гарнізону, на якому для отримання житла були запропоновані кандидатури сімей військовослужбовців, що найбільш гостро його потребують (із числа сімей померлих військовослужбовців, багатодітних, таких, що мають у своєму складі інвалідів).

За результатами засідання першi цього року сім квартир в новому будинку по вулиці Сергія Лазо, 6-а у столиці буде розподілено серед військовослужбовців вказаної категорії з урахуванням дати перебування їх на квартирному обліку та відсутності житла від оборонного відомства.

Таким чином у військовому відомстві запроваджується практика надання житла сім'ям військовослужбовців Збройних Сил України, які потребують його найбільш гостро. А саме – належать до категорії найменш соціально захищених і перебувають на квартирному обліку першими з початку 90-х років.

Саме ці принципи – законності та справедливості – будуть закладені в основу подальшої соціальної політики Міністерства оборони України.

ЛЬВІВЩИНА

Відбулись польоти армійської авіації

З початком нового навчального року в окремій бригаді армійської авіації 8-го армійського корпусу Сухопутних військ Збройних Сил України, якою командує військовий льотчик-снайпер полковник Ігор Яременко, відбулись перші дві льотних зміни на вертольотах Мі-8 та Мі-24.

Під час змін, що виконувались у простих метеорологічних умовах вдень, вертолітники здійснили 46 вильотів та загалом провели у небі близько 20 годин.

– Інтенсивність запланованих на нинішній навчальний рік польотів дає можливість сподіватись, що льотчики бригади зуміють значно перевершити минулорічні показники з льотної підготовки, – відзначив полковник Ігор Яременко.

МИКОЛАЇВЩИНА

Перші командирські

Перші командирські польоти у нинішньому навчальному році 23 січня відбулися у бригаді тактичної авіації, якою командує полковник Володимир Помагайбо. Льотна зміна проводилася за схемою "день-ніч" у складних метеорологічних умовах.

Цього дня льотчики відпрацьовували єдину методику виконання польотів в СМУ, проводили обліт авіатехніки, відновлювали втрачені навички пілотування за видами льотної підготовки та метеоумовами, а також виконували низку інших завдань. Загалом у льотній зміні взяли участь чотирнадцять льотчиків та понад сімдесят представників інженерно-технічного складу, які, за попередніми оцінками, успішно виконали завдання, що ставилися на льотну зміну. Слід також зазначити, що у миколаївських авіаторів навчальний рік розпочався досить жваво, адже вже наступного дня вони провели чергові польоти.

Наталія Толстова.
Фото Катерини Рудич.

АР КРИМ

Морська авіація знову у небі

У морській авіаційній бригаді Військово-Морських Сил Збройних Сил України пройшли перші у цьому році планові польоти авіації. До їх виконання залучалися екіпажі літаків Бе-12 та вертольотів Ка-27 і Мі-14, а також особовий склад рятувальної парашутно-десантної групи бригади.

За словами заступника командувача ВМС ЗС України з авіації – начальника управління морської авіації полковника Василя Черненка, під час перших польотів командири екіпажів пройшли перевірку на техніку пілотування, а також продовжили підготовку до виконання нових завдань.

– У минулому році ми підготували на 2-й клас сім командирів екіпажів. Також зроблено великий заділ для підготовки льотчиків 1-го та 2-го класу на наступний рік. Зараз ми продовжуємо підготовку нових екіпажів. Серед пріоритетних завдань – підготовка екіпажів вертольота Ка-27 для здійснення посадки на палубу фрегата "Гетьман Сагайдачний" з метою подальшого залучення їх до бойової служби і виконання завдань у рамках навчань, – зазначив полковник Василь Черненко.

Також вперше у новому навчальному році фахівці рятувальної парашутно-десантної групи морської авіабригади ВМС ЗС України провели десантування з складних метеоумовах на обмежений майданчик морського узбережжя, а також за допомогою вертольота Мі-14 провели евакуацію умовно постраждалого з води.

На думку начальника пошуково-рятувальної і парашутно-десантної служби морської авіаційної бригади майора Геннадія Ковтуна, такі тренування дають можливість підтримувати належний рівень підготовки не тільки рятувальникам, а й екіпажу вертольота.

– У минулому році кожен з фахівців нашої групи виконав більше сотні стрибків з парашутом. Завдяки великій кількості польотів у нас була можливість проводити десантування у денний і нічний час, у різних метеоумовах, на воду і в гірській місцевості. Цього року ми плануємо підтримувати і вдосконалювати свої навички, щоб гідно показати себе під час проведення міжнародних навчань, – сказав майор Геннадій Ковтун.

Слід зазначити, що минулий рік був надзвичайно продуктивним для морських авіаторів. Середній наліт на одного льотчика склав 45 годин, що стало найвищим досягненням за останні десять років. Після організаційних заходів на початку нового навчального року командування морської авіації планує проведення не менш двох льотних змін на тиждень, щоб і надалі підтримувати належний рівень підготовки льотчиків.

Сергій Осипов. АР Крим.

РІШЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

Уряд посприяв створенню новітньої авіатехніки

Кабінет Міністрів України затвердив Протокол між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про внесення змін до Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про співробітництво у сфері розробки, виробництва, поставок і експлуатації авіаційної техніки від 20 серпня 1997 року. Як повідомила прес-служба Державного агентства з управління державними корпоративними правами та майном, відповідну постанову, проект якої на засіданні Уряду представив Перший заступник Голови Агентства держмайна України Олександр Каленков, прийнято 23 січня 2013 року.

Цей документ, розроблений Агентством держмайна України, пов'язаний в першу чергу з необхідністю виконання внутрішньодержавних процедур для набуття чинності Протоколу у відповідності до пункту "а" частини третьої статті 12 Закону України "Про міжнародні договори "України". Прийняття вищезгаданого нормативно-правового акта сприятиме підвищенню ефективності реалізації українсько-російських програм створення, серійного виробництва та поставок в експлуатацію новітніх зразків авіаційної техніки.

ПРОЕКТИ

Економіку активізують держпрограмою

Міністр економічного розвитку і торгівлі України Ігор Прасолов представив проект Державної програми активізації розвитку економіки на 2013 – 2014 роки на нараді, яка відбулася під головуванням Прем'єр-міністра України Миколи Азарова. Про це повідомляє прес-служба Мінекономрозвитку і торгівлі.

Загалом документом передбачено шість пріоритетних напрямів. Перший з них – підвищення конкурентоспроможності економіки, за яким будуть вирішені такі основні завдання, як забезпечення відповідності податкового навантаження на бізнес реальним можливостям економіки; здешевлення доступу до довгострокових кредитних ресурсів; зниження адміністративних бар'єрів для розвитку бізнесу, а також розвиток малого та середнього бізнесу.

Другий напрям – покращення інвестиційних умов. Його завдання – стимулювання реалізації інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки, а також стимулювання інвестиційної активності суб'єктів малого підприємництва. Підтримка національного товаровиробника та реалізація політики імпортозаміщення – є третім напрямом. І він передбачає виконання ряду завдань, спрямованих на підтримку підприємств гірничо-металургійного комплексу, легкої та деревообробної промисловості, агропромислового сектору.

– Четвертий напрям Програми – розвиток високотехнологічних перспективних секторів. Це – ракетно-космічна галузь, авіаційна промисловість, суднобудівна та ряд інших. Ці галузі є великими споживачами продукції інших галузей економіки, в першу чергу – металургійного комплексу. Розвиток таких галузей сприятиме загальному зростанню економіки, – переконаний Ігор Прасолов.

Також передбачається збільшення виробництва продукції фармацевтичної галузі та виробництва сільськогосподарської техніки. Серед основних напрямів Міністр виділив структурні реформи у стратегічних секторах.

Загалом Програма активізації розвитку економіки побудована таким чином, щоб реалізація державної політики у кожному з визначених у Програмі напрямів забезпечувала позитивний ефект для різних галузей економіки.

Виділивши шостий напрям щодо міжнародного співробітництва та розвиток експортного потенціалу, Міністр економрозвитку зазначив, що пріоритетними завданнями для цього напряму є створення розвиненої державної системи підтримки експорту, що включатиме фінансову підтримку експортерів, допомогу у просуванні вітчизняних товарів на зовнішні ринки через мережу торговельно-економічних представництв, захист вітчизняних виробників від недобросовісної конкуренції.

Таким чином, підсумував Ігор Прасолов, Програма активізації розвитку економіки має забезпечити досягнення двох основних цілей – зростання реального ВВП у 2013 році не менш як на 3% та початок процесу масштабної модернізації виробництва й інфраструктури.

САНАВІАЦІЯ

Мільйон на санітарну авіацію

У бюджет Вінницької області на розвиток екстреної медичної допомоги закладено понад 80 млн грн. Про це повідомив Голова Вінницької обласної державної адміністрації Іван Мовчан. Він зазначив, що за рахунок субвенцій з Державного бюджету у розмірі майже 12 млн гривень на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для цих цілей.

У минулому році на Вінниччині відновлено польоти санітарної авіації із залученням літака Ан–2 та вертольота Мі–2 на базі комунального підприємства "Аеропорт Вінниця" та Вінницького авіаремонтного заводу, на що виділено 600 тис. грн., здійснено вже 6 вильотів у віддалені райони та один виліт до м. Ужгород. В цьогорічному бюджеті області на забезпечення даної статті передбачено понад 1 млн грн.

www.mil.gov.ua

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

Уряд "осучаснить" військові пенсії

Уряд ініціює забезпечення соціальної справедливості щодо військових, які вийшли на пенсію. Відповідний законопроект щодо внесення змін до статті 63 Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" схвалено на засіданні Кабінету Міністрів 23 січня 2013 року. Про це повідомляє прес-служба Міністерства соціальної політики.

– Через низку факторів, серед яких і та ж інфляція, є різниця між розмірами пенсійних виплат, призначених декілька років тому та останнім часом. Тому пропонується на законодавчому рівні додатково до існуючого механізму перерахунку пенсій закріпити право Кабінету Міністрів "осучаснювати" раніше призначені пенсії. Це дозволить Уряду оперативно реагувати на виникнення таких диспропорцій та усувати їх, забезпечуючи справедливість щодо військових, які вийшли на пенсію раніше", – прокоментував законопроект директор Департаменту пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики Микола Шамбір.

Зміни стосуватимуться всіх військовослужбовців, осіб рядового та начальницького складу, які отримують пенсії незалежно від часу їхнього призначення.

Фото mil.in.ua

СПІВПРАЦЯ

Літаки Ан-124-100 задіяні в транспортуванні вантажів для потреб військової місії в Малі

Важкі транспортні літаки Ан-124-100 "Руслан" української авіакомпанії "Авіалінії Антонова" у рамках програми НАТО SALIS з середини січня поточного року задіяні в транспортуванні військового контингенту Франції в Малі. Про це повідомляє "Інтерфакс" із посиланням на представників авіакомпанії.

"Після ухвалення рішення РБ ООН про підтримку військової операції Франції проти ісламістів у Малі, весь флот наших "Русланів" у рамках SALIS мобілізований і задіяний у транспортуванні французького військового контингенту в Малі... На сьогодні планується, що наш флот буде задіяний у транспортуванні у військовій місії в Малі, до якої вже приєднуються інші країни ЄС, до кінця місяця", – повідомили в керівництві авіакомпанії "Авіалінії Антонова".

Авіатранспортний підрозділ ДП "Антонов" авіакомпанія "Авіалінії Антонова" з 2006 року разом з російською компанією "Волга-Дніпро" бере участь у програмі SALIS з надання транспортних можливостей в інтересах НАТО. Як повідомляли "Крила України", у грудні 2012 року НАТО продовжило контракт на оренду літаків до 31 грудня 2014 року.

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Триває розробка Ан-140Т

ДП "Антонов" і ВАТ "Авіакор – авіаційний завод" (РФ) ведуть спільні роботи зі створення військово-транспортної модифікації літака Ан-140, які будуть завершені у 2015 році. Сторони врегулювали усі питання з приводу інтелектуальної власності, що стосуються розробки літака Ан-140Т. На цей час роботи зі створення Ан-140Т здійснюються на договірній основі.

Ан-140-100

Взаємодію ДП "Антонов" з "Авіакором" у цьому напрямку передбачено протоколом про співробітництво з розвитку програми виробництва літака Ан-140 на авіаційному заводі "Авіакор", підписаним у вересні 2012 року. Слід додати, що наприкінці грудня 2012 року, на нараді у Міноборони Росії, проект зі створення вантажного варіанта пасажирського Ан-140 був визначений як перспективний. Тому слід очікувати на належне його фінансування.

АВІАБУДУВАННЯ

"Мотор Січ" сформувало портфель замовлень

ПАТ "Мотор Січ" завершило формування портфеля замовлень на поточний рік. Про це повідомляє "Інтерфакс-Україна" з посиланням на керівництво компанії. Таким чином, обсяг замовлень ПАТ "Мотор Січ" на 2013 рік становить понад $900 млн, що перевищує минулорічні показники. Традиційно левову частку замовлень складає авіаційна тематика: вертолітні двигуни всіх модифікацій, двигуни Д-436, АІ-222, АІ-20 різних модифікацій. Основні замовники – Росія, Китай, Індія, країни Південно-Східної Азії, Латинської Америки, Близького Сходу.

ДОСЯГНЕННЯ

Прапор України на семитисячнику

23 січня на підкорення гірських вершин вирушив начальник приймального відділення Військово-медичного клінічного центру Південного регіону полковник медичної служби Ігор Бондар. За – маршрутом прямування український офіцер розпочав альпіністський старт у селі Дземброня, що в Івано-Франківській області, та разом із трьома спортсменами альпклубу "Одеса" схилами Чорногірського хребта піднявся на висоту близько 2060 метрів над рівнем моря.

Варто зазначити, що це вже не перше випробування горами для цієї сміливої людини. Захопившись альпінізмом 8 років тому, в складі національної та міжнародної експедицій він з ризиком – для життя підкорював шпилі гір Криму, Карпат та Кавказу. Здійснював сходження схилами Ельбрусу, Великих Гімалаїв та, відзначаючи підйом на вершину гірської системи Середньої Азії – Памір, встановлював Прапор України на висоті понад 7 тисяч метрів.

Як розповів сам Ігор Бондар, його бажання пов'язати життя з альпінізмом було свідомим.

– А щодо емоцій, вражень, хвилювань, усвідомлення істинної красоти природи, відчуття надійного плеча друга та можливості пізнати себе, то по-справжньому оцінити ці поняття можна - саме там, в горах, – наголосив український офіцер.

До речі, альпінізм – це не єдине хобі Ігоря Бондаря. Будучи фізично розвиненою та загартованою людиною, він своєю поведінкою подає приклад іншим та пропагує ведення здорового образу життя.

Закінчення на 15 стор.

ЗАХИСНИК ВІТЧИЗНИ

На Харківщині, в розташуванні зенітного ракетного полку Повітряного командування "Центр", чатовий поста з охорони складів ракетно-артилерійського озброєння солдат строкової служби Андрій Сипко своїми вмілими діями затримав порушника межі об'єкта.

Ось таких би побільше в контрактники!..

Так, у нічний час на територію полку через паркан переліз невідомий чоловік. Далі він, крадучись, попрямував до військового об'єкта, який знаходиться під охороною озброєної варти. Саме в цей час повинна була відбуватися зміна чатових на посту. Перетнувши припустимі 10 метрів відстані до поста, позначені відповідними знаками, він був помічений, а згодом і зупинений військовослужбовцем. Про надзвичайний випадок солдат негайно доповів начальникові варти.

– Двадцятиоднорічний солдат, який в той момент виконував бойове завдання, діяв відповідно до вимог статі № 198 Статуту несення гарнізонної та вартової служби Збройних Сил України. Коли порушник військового об'єкта перетнув межу поста, солдат Андрій Сипко спочатку подав команду: "Стій, хто йде?". Проте невідома особа продовжувала рухатися у напрямку поста. Лише після команди: "Стій, стрілятиму!", невідомого й було зупинено, – зазначив заступник командира полку з виховної роботи майор Андрій Мерзлих.

Після прибуття на пост начальника варти старшого лейтенанта Володимира Ільченка зі зміною, яка не відпочивала, порушника військового об'єкта зв'язали. Паралельно, по лінії чергової служби, викликали оперативну групу міліції, яка й увезла затриманого.

На даний час особа та наміри прибуття на пост молодого чоловіка міцної статури, який погрожував чатовому фізичною розправою, з'ясовують правоохоронці. Перевіряються також і версії стосовно того, чи був він один в той час та чи не навмисно відволікав чатового від несення служби. Проте внутрішньою перевіркою точно встановлено, що військовослужбовець дотримувався усіх вимог статутів та нормативних актів.

За плечима сміливого солдата-строковика – понад 40 несень служби у варті. Його впевненим діям посприяли власний досвід та існуюча в частини протиповітряної оборони система підготовки до несення вартової служби.

– Молодий солдат-строковик подав добрий приклад ставлення до служби усьому особовому складу частини. Найближчим часом, його кандидатура розглядатиметься на предмет призначення на вищу посаду. Дуже сподіваюся, що він залишиться служити у нас на контрактній основі. Адже такі сміливці й повинні поповнювати лави професійних вартових неба, – висловив думку командир частини полковник Ігор Колєснік.

Герой дня був призваний з Харкова у квітні 2012 року. Його батько, ветеран військової служби Сергій Володимирович Сопко та мати, Світлана Василівна, зараз дуже пишаються сином. До служби в армії хлопець закінчив два курси Харківського національного університету будівництва і архітектури за спеціальністю "технолог-проектувальник".

За гідне виконання службового обов'язку старшому механіку ремонтного відділення автомобільної техніки ремонтно-технічної роти зенітного ракетного полку Повітряного командування "Центр" Повітряних Сил Збройних Сил України солдату Андрію Сипку рішенням командування частини оголошено п'ять діб позачергової відпустки. Водночас, ім'я військовослужбовця подано на заохочення почесним нагрудним знаком командувача Повітряних Сил Збройних Сил України.

Дмитро Горбунов.
м. Харків.

З НАГОДИ СВЯТА

"Світобачення реальності" Олега Довбощука

Кожен із нас в житті у дечому філософ, але далеко не кожен, навіть талановитий художник, здатний передавати свої думки, свій філософський світогляд через живопис. Цього не навчають у війську, школах, інститутах чи академіях. Це плоди генетично обумовлених особливостей геніальних людей. І якщо такі є, то тільки від Бога.

У цьому могли пересвідчитися військовослужбовці строкової служби окремого полку зв'язку, де командиром підполковник Дмитро Задворнов. Саме тут, у клубі частини, напередодні Дня Соборності і Свободи України, відкрилася чергова виставка картин працівника Збройних Сил України, члена Національної спілки художників України, митця у галузі станкового живопису і графіки Олега Довбощука. Направду кажучи, у житті художника були набагато серйозніші презентації своїх робіт. Багато із них сьогодні прикрашають приватні колекції й музейні стіни. Однак для Олега Карповича було надзвичайно приємно донести своє бачення світу саме для молодого покоління захисників Вітчизни.

– Коли іще нинішній строковик піде у картинну галерею чи бодай якийсь краєзнавчий музей!? – каже організатор заходу начальник клубу частини старший прапорщик Віталій Кирницький і одразу ж сам дає відповідь. – Та, мабуть, ніколи. А тут, у війську, між шикуванням та вечерею взяв участь у надзвичайно пізнавальному культурному заході. Буде що згадати і батькам розповісти...

А заслуг в Олега Карповича таки чимало. З першого погляду, це скромний замкнутий чоловік поважного віку, але як тільки розпочнеш розмову із ним, відчуваєш усю глибину його філософії та інтелекту. Художник, який у свої 70 років продовжує трудитись на благо Вітчизни у 60-му Будинку офіцерів, є лауреатом і дипломантом багатьох Республіканських і Всесоюзних виставок у складі самодіяльних митців. Скажімо, картину "Бронза осені", яка експонувалась на Всесоюзній виставці у 1975 році, відзначено дипломом ІІІ-го ступеня. Тоді вона об'їхала чи не усю Польщу, Чехословаччину і Німеччину. Згодом роботу придбав Вінницький краєзнавчий музей, де вона й зберігається. Вже за часів української Незалежності Олег Карпович брав участь у таких виставках, як: "Графіка трієнале" – 2000 (Київський Будинок художника), "15 років Чорнобильської трагедії" – 2001 (Київ), "10 років Незалежності України" – 2001 (Київ) та інших. Ряд картин художника придбані приватними колекціонерами країн Європи, Азії, Америки.

А ті, що залишилися у власній колекції, Олег Довбощук представив військовослужбовцям-зв'язківцям саме у переддень Соборності та Свободи України. Він презентував понад 20 творів, окреслених загальною назвою "Світобачення реальності".

– Ця назва образно характеризує моє творіння, – каже Олег Карпович. – Це, перш за все, обумовлює мою незаангажованість конкретикою реального світу і реалістичної манери виконання. Я вільний у виборі методу творчості, що не обмежує мене жодними часовими чи просторовими рамками.

Також він додав, що у нього немає такого поняття, як краща, улюблена картина, це його творіння, як діти, тому художник кожну свою роботу по-своєму любить, знає, читає, коментує... І якось незвично було бачити митця в оточенні солдатів, які зовсім не по команді, а з власної ініціативи оточили Олега Карповича і попросили більше розповісти про мистецькі премудрості. Хто вчив, скільки часу треба, аби створити таке полотно? Власне, усю солдатську цікавість Олег Довбощук заповнив і щиро зрадів, що у деякій мірі вдалося розворушити у, здавалося б, холодних солдатських серцях, творчу жилку.

У цьому йому допоміг колега із поетичного табору. На виставку-презентацію запросили, вінницького поета Петра Кулика – старшого прапорщика запасу учасника бойових дій в Афганістані. Він зачитав патріотичні та романтичні вірші із власних збірок – "Летять журавлі в Україну", "Пісня і біль" та представив військовослужбовцям декілька нових, ще не виданих творів.

Юрій Ігнат. Фото автора.

ТВОРЧІ ВЕЧОРИ

"І я знов живий світ оглядаю..."

Під такою назвою в місті Калинівка, що на Вінниччині, пройшло чергове 5-е Всеукраїнське свято гумору та сатири ім. Степана Руданського – відомого українського поета. Саме Калинівка – невеличке місто на берегах Південного Бугу і є батьківщиною видатного митця.

Свято розпочалося відомою піснею на вірші Руданського "Повій вітре на Вкраїну". До гостей та глядачів звернулися високі гості – Голова Вінницької обласної державної адміністрації Іван Мовчан, народний артист України, лауреат Шевченківської премії Анатолій Паламаренко, заступник командувача Повітряних Сил з авіації – начальник авіації Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Василь Нікіфоров, який, до речі, родом з цього краю і є земляком відомого поета.

Продовжили свято самодіяльні колективи з різних куточків України. Часто звучали гуморески, співомовки Руданського, а також веселі українські народні пісні, колядки та щедрівки.

Також у концерті взяли участь і представники Повітряних Сил ЗС України – старший прапорщик Віталій Кирницький та його син Дмитро, який є вихованцем гуртка художнього читання клубу військової частини, яким, власне, батько і керує.

Усі учасники свята отримали подяки від представників Управління культури і туризму Вінницької облдержадміністрації і Вінницького обласного центру народної творчості.

Юрій Ігнат.
"Крила України".

ДЕНЬ СОБОРНОСТІ ТА СВОБОДИ

Президент України Віктор Янукович: “Ми можемо мати різні точки зору. Нас можуть розділяти сотні кілометрів. Але ми усі – єдиний український народ”

Святкування Дня Соборності та Свободи у Києві розпочалося церемонією покладання вінків і квітів до пам’ятників Тарасу Шевченку і Михайлу Грушевському. У ній взяли участь Президент України – Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Віктор Янукович, Голова Верховної Ради України Володимир Рибак, Прем’єр-міністр України Микола Азаров, Міністр оборони України Павло Лебедєв, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Володимир Замана, урядовці, представники духовенства та громадськості.

Надалі, у Національному палаці мистецтв “Україна”, Президент України Віктор Янукович привітав співвітчизників з Днем Соборності та Свободи України.

– Соборність і свобода були і залишаються наріжними каменями нашої національної ідеї. Це важливі складові становлення сучасної України. Соборність і свобода – це цінності, які впроваджує в життя наш народ протягом усієї своєї історії, – сказав Глава держави під час виступу на урочистостях.

За словами Президента, Акт Злуки проголосив об’єднання двох українських республік, народжених на уламках імперій. Єднання українських земель, творення власної держави для українців стало реальністю. Єдність і сьогодні, без перебільшення, – це головна умова нашої сили та незалежності. На переконання Глави держави, народ України пройшов безліч випробувань, але відстояв цінності соборності і свободи, не втративши творчої життєвої енергії.

– Це надійний фундамент, на якому будуються міць і велич українського суспільства. І ми гідно приймаємо виклики сучасної складної епохи. Тому що це – наша спільна відповідальність перед нащадками за збереження і зміцнення вільної та єдиної України, – сказав Віктор Янукович. – Ми можемо мати різні точки зору. Нас можуть розділяти сотні кілометрів. Але ми усі – єдиний український народ.

Підготував Сергій Клименко. “Крила України”.

Курсанти-авіатори в почесній варті біля Великого Кобзаря

Військовослужбовці Харківського гарнізону взяли участь у заходах з нагоди Дня соборності України.

Зранку в обласному центрі, на території парку відпочинку імені Тараса Шевченка, біля пам’ятника Великому Кобзарю, курсанти Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба заступили в почесну варту. Основні ж урочистості в цей пам’ятний для усіх українців день відбулися на площі Конституції, де начальник Харківського гарнізону полковник Олексій Середа разом із громадськими діячами та представниками місцевих органів самоврядування виступив на мітингу.

– Захисники Вітчизни пам’ятають подвиги попередніх поколінь, розуміють важливість забезпечення охорони суверенітету нашої держави. Тож ми намагатимемося й надалі примножувати свої ратні досягнення, аби виправдати довіру народу, якому ми присягнули служити, – зазначив полковник Олексій Середа.

Цього ж дня в усіх військових частинах та установах Харківського гарнізону відбулися різного роду тематичні заходи з нагоди Дня соборності України.

Дмитро Горбунов. м. Харків.

“…Будуючи державу, ми розбудовуємо спільний храм”

У Старокостянтинові, у глядацькій залі 42-го гарнізонного будинку офіцерів, відбулися урочисті заходи до Дня Соборності та Свободи України за участю військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Начальник гарнізону полковник Микола Коваленко привітав учасників урочистостей із визначним державним святом, що символізує єдність народу, історії та держави, а також віковічне прагнення українського народу до соборності та незалежності.

Микола Коваленко зазначив, що встановлення Дня Соборності та Свободи України Указом Президента України від 30 грудня 2011 року підкреслило історичну значущість територіальної та національної єдності нашого народу та Української держави.

Місцева поетеса, член Спілки журналістів України Оксана Радушинська звернулась до глядачів мовою кількох своїх віршів, де червоною ниткою наскрізь пронизано темою любові до України.

На завершення заступник начальника гарнізону з виховної роботи підполковник Микола Старушик у своєму виступі підкреслив значення соборності українських земель, як фундаменту, на якому розбудовувалась нова демократична Україна.

– Це не лише територіальна складова, але й етнічна і духовна. І навіть саме поняття “соборність”, що має в своєму корені слово “собор”, підказує нам: будуючи державу, ми розбудовуємо спільний храм, де цінуються високі людські ідеали духовності і моралі”, – зауважив офіцер.

Військовослужбовці переглянули історичний фільм та невелику концертну програму патріотичної тематики за участю провідних майстрів мистецтв Старокостянтинівщини.

Андрій Агєєв.

НАРОД І АРМІЯ ЄДИНІ

Шефи приходять на допомогу

У Командуванні ПС ЗС України підведені підсумки роботи щодо виконання Указу Президента України від 27 вересня 2010 року “Питання шефства над Збройними Силами України” у 2012 році.

Командувач ПС ЗС України генерал-лейтенант Ю.Байдак та представники органів місцевого самоврядування під час робочої зустрічі в Старокостянтинівській бригаді тактичної авіації.

– Минулого року, – відзначив заступник командувача з виховної та соціально-психологічної роботи – начальник управління з виховної та соціально-психологічної роботи Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковник Олег Грунтковський, який очолює групу координації шефських зв’язків ПС ЗС України, – шефство встановлено над 60 військовими частинами, в тому числі над Командуванням Повітряних Сил Збройних Сил України та Харківським університетом Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Співпраця між органами державної влади та місцевого самоврядування проводиться з метою поліпшення військово-патріотичного виховання молоді, культурно-виховної роботи з військовослужбовцями та підвищення рівня підготовки молоді до виконання військового обов’язку щодо захисту держави. Місцеві адміністрації у 2012 році надавали допомогу у забезпеченні військових частин та установ будівельними матеріалами, продовольством, пально-мастильними матеріалами, матеріально-технічними засобами для підвищення рівня технічної готовності військових частин та створення оптимальних умов несення служби особовим складом підрозділів, допомагали у вирішенні питань, пов’язаних із задоволенням соціальних потреб військовослужбовців.

До військових частин Повітряних Сил Збройних Сил України, над якими здійснювалося шефство, у 2012 році надійшло будівельних матеріалів, продовольчих товарів, матеріальних засобів та фінансування на загальну суму 277074,41 грн. Це – значні кошти, які сприяли поліпшенню життєдіяльності військових частин. А завдяки тісно налагодженим шефським зв’язкам було проведено 665 спільних заходів військово-патріотичного спрямування та більше ніж півтори сотні заходів підготовки допризовної молоді до виконання військового обов’язку. У Харкові за сприяння органів місцевого самоврядування працевлаштовані 7 членів сімей військовослужбовців ХУПС.

Нагороду з рук шефів отримує командир однієї з частин Вінницького гарнізону.

Найчастіше військовим колективам минулого року дарували телевізори, музичні центри, комп’ютери, ноутбуки та принтери. Особливо вагомими були подарунки захисникам неба Донеччини, отримані за сприяння Донецької міської ради. Донецький обласний благодійний фонд “Джерело” надав будівельних матеріали на суму 77508,15 грн для проведення ремонту приміщень однієї з військових частин, а після його завершення шефи з благодійного фонду передали військовослужбовцям комплект меблів вартістю 24145,97 грн, а з ПАТ шахта ім. А.Ф.Засядька – телевізор вартістю 6307 грн. Також ними профінансовано інших заходів на суму 17496 грн.

Вінницька міська рада виділила 17400 грн для преміювання кращих військовослужбовців підшефних військових частин ПС ЗС України, що дислокуються на території міста, а також подарувала три телевізори та два медіаплеєри на суму 14199 грн. Також ними здійснено передплату періодичних видань на суму майже 3000 грн.

ВАТ “Мотор Січ” з м. Запоріжжя виділило будівельних матеріалів на загальну суму 47111,95 грн для проведення ремонту приміщень на території Державного науково-випробного центру, що дислокується в Криму поблизу Феодосії.

За активну організацію шефської роботи над військовими частинами Повітряних Сил Збройних Сил України у 2012 році відзнакою начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України “За заслуги перед Збройними Силами України” заохочені Голова Вінницької обласної державної адміністрації Іван Мовчан, Голова Київської районної у м. Донецьку ради Володимир Щербаков, Краматорський міський Голова Геннадій Костюков.

Пам’ятним нагрудним знаком “За сприяння Повітряним Силам Збройних Сил України” відзначав внесок у шефську роботу представників органів місцевого самоврядування й командувач Повітряних Сил Збройних Сил України.

– Серед проблемних питань, котрі виявилися минулого року, – продовжив полковник Олег Грунтковський, – неузгодженість чинного законодавства України в питаннях надання шефської допомоги, зокрема Бюджетний кодекс України не передбачає надання державними органами влади шефської допомоги частинам Збройних Сил України. Проте це не означає, що цього року шефські зв’язки будуть згортатися. У військових частинах, установах та з’єднаннях вже майже завершено відпрацювання плану дій на нинішній рік, укладаються відповідні угоди з органами державної влади та місцевого самоврядування.

Віктор Гедз.

Дивізіон Руслана Коханського

Восени минулого року, під час проведення дослідницьких експериментальних командно-штабних навчань з органами військового управління та військами (силами) "Перспектива-2012", підрозділи зенітно-ракетних військ країни черговий раз змагалися у влучності стрільби на полігоні "Чауда", що у Криму.

Незважаючи на іронію окремих воєначальників, що "дома і стінидопомагають", особовий склад Євпаторійського зенітного ракетного полку Повітряних Сил Збройних Сил України, знову показав свою майстерність, вразивши усі повітряні мішені.

Мало того, кримчани досконало підготовили свою бойову техніку, з якої вдало відстрілялися інші зенітно-ракетні підрозділи Повітряних Сил країни, які залучалися до навчань. Тому цілком заслужено полк отримав перехідний вимпел "Краща зенітна ракетна частина".

Командир окремого зенітно-ракетного дивізіону Евпаторійського зенітного ракетного полку Повітряних Сил Збройних Сил України підполковник Руслан Коханський разом зі своїми підлеглими пройшов усі етапи "Перспективи", від підготовки до успішної стрільби. За результатами навчань його підрозділ визнано кращим.

Руслан Михайлович вже мав досвід проведення таких стрільб у 2010 році. За два роки, що минули, особовий склад його дивізіону практично не змінився. За цей час. Коханський, як командир, накопичив новий досвід , а дехто з офіцерів його дивізіону отримав підвищення по службі.

На початку своєї військової кар'єри Руслан Коханський був більше схильний до точних наук, аніж до командної посади. У школі він тривалий час займався у радіоаматорському гуртку, де навчився збирати радіоприймачі та комп'ютери.

– Після школи я вступив до Київського вищого інженерного радіотехнічного училища Протиповітряної оборони, де проходив навчання на інженера-математика. Нас готували як фахівців для обчислювальних центрів. Після закінчення училища в 1997 році потрапив у розпорядження командувача корпусу ППО. Там я отримав декілька пропозицій щодо подальшого проходження служби. Так сталося, що зенітні ракетні війська мені сподобалися більш ніж радіотехнічні,– пригадує Руслан Михайлович.

Молодий офіцер був призначений на посаду начальника розрахунку у зенітному ракетному полку, що у місті Шепетівка. За кілька років Коханський просунувся по службі до командира зенітної ракетної батареї, а потім до начальника штабу дивізіону. З 2006 по 2008 роки навчався в академії, після закінчення якої був направлений для подальшого проходження служби до Євпаторійського зенітного ракетного полку Повітряних Сил Збройних Сил України на посаду командира дивізіону.

Для перспективного офіцера це була прекрасна пропозиція, адже на відміну від інших частин, які мають на озброєнні ЗРК "БУК М1", цей полк кожного року бере безпосередню участь у навчаннях, що проходять у Криму.

Євпаторійці не тільки стріляють самі, їхню техніку, як базову, використовують ракетники інших частин Повітряних Сил України. А це, вже подвійна відповідальність.

Готуючись до "Перспективи-2012", кримчани вже знали, що особливістю цих навчань буде проведення стрільби з маршу, тому ретельно готувалися. Для навчань виділялося пальне і запасні частини. Оскільки техніка у полку не нова і постійно експлуатується під час несення дивізіоном бойового чергування, перед початком навчань було проведено значний обсяг ремонтних робіт. Окремі механізми військовослужбовці відремонтували своїми силами, а найбільш складні блоки завчасно відправляли на ремонтні підприємства.

– Попри вік усі базові системи і механізми машин і досі виглядають дуже солідно. В плані обслуговування і ремонту потребують фундаментальних знань. Було таке, що під час перевірки техніки ми виявляли протікання мастила або охолоджуючої рідини у двигуні, адже гумові патрубки у процесі експлуатації дуже швидко зношуються. У таких випадках ми робили заявки на поповнення і проводили їхню заміну, – розповідає підполковник Руслан Коханський.

Оскільки ЗРК "БУК М1" – комплекс мобільний, багато сил витрачено на підготовку саме базової техніки, зокрема ходової частини гусеничних машин.

Під час підготовки техніки до стрільби головна турбота лягла на плечі заступника командира дивізіону з озброєння майора Юрія Дрануту, який провів майже весь комплекс технічного обслуговування: від оновлення камуфляжного покриття до заміни окремих вузлів, агрегатів та патрубків.

Перший етап випробувань почався зі здійснення комбінованого маршу техніки у район проведення навчань. Механіки-водії з числа військовослужбовців за контрактом вже мали такий досвід. А от з допідготовчою молодих механіків-водіїв, які прибули у підрозділ лише на початку вересня, виникли певні проблеми. Однак, незважаючи на обмаль часу, і з цим завданням у дивізіоні успішно впоралися.

– В процесі підготовки техніки до навчань ми встигли підготувати молодих механіків-водіїв, і на марші вони вже рухалися у складі дивізіону. Лише під час завантаження на платформи їх трохи підстрахували начальники розрахунків і командири підрозділів. Перед початком стрільб ми відпрацювали увесь комплекс технічного обслуговування техніки. Потім, під час типового тижня, особовий склад провів декілька тренувань. Кожен день на полігоні починався з того, що машини шикувалися у колону і висувалися на бойові позиції,– продовжує розповідь підполковник Коханський.

Як це зазвичай буває під час тренувань, на техніці виявили кілька дрібних поломок. Однак на цей випадок у ракетників були свої фахівці і укомплектована усім необхідним машина технічного обслуговування. Так що, попри польові умови, з усіма негараздами впоралися власними силами. На завершальному етапі підготовки ще раз додатково перевірили налаштування стартової автоматики. У кращий бік відзначилися військовослужбовці батареї, де командиром майор Олександр Середа.

Перед самою стрільбою ракетники провели генеральну репетицію – так звані залікові учбові стрільби.

Особовим складом був відпрацьований повний комплекс дій дивізіону під час відбиття повітряного нападу. Тільки працювали ракетники не по мішені, а по реальних цілях. Чотири літаки, один за одним, з певними інтервалами заходили у зону враження комплексу, а ракетники їх імітовано знищували. За допомогою спеціальної апаратури документування, яка встановлена на пункті бойового керування, записуються не тільки переговори між командиром і розрахунками, а й усі головні моменти протиповітряного бою, починаючи від захвату, супроводження цілі, пуску ракет і до результатів стрільби. Крім того, у процесі бойової роботи проводиться ще і фотоконтроль. Потім матеріали об'єктивного контролю використовуються для захисту та оцінки протиповітряного бою.

Умови навчань максимально наближені до реального бою, на полігоні існують жорсткі заходи безпеки, заборонені зони і сектори. Якщо мішень не перебуває у забороненій зоні, старший начальник дає дивізіону дозвіл на бойову роботу. Особливість ЗРК "Бук М1" полягає в тому, що кожна самохідна вогнева установка являє собою окремий цільовий канал. Тобто вона може працювати по повітряних цілях як у складі дивізіону, так і окремо. Розрахунок установки здатний самостійно виявити, розпізнати, захопити і знищити ціль навіть без управління з командного пункту дивізіону. Однак на відміну від командира розрахунку, який оцінює обстановку лише по одному каналу, командир дивізіону оцінює обстановку по чотирьох. Головне завдання командира – швидко оцінити загальну обстановку, готовність техніки, після чого призначити розрахунок самохідної вогневої установки, який виконає стрільбу.

Не варто сперечатися з тими, хто вважає, що літак або вертоліт є найбільш важкою ціллю для розрахунку ЗРК. Однак, на думку самих ракетників, по-справжньому складною мішенню для них є крилата ракета.

І це не випадково, адже ракета має малу ефективну віддзеркалюючу поверхню, і її дуже важко виявити. Тому не випадково, що під час стрільб на полігоні "Чауда" безпілотний літак – розвідник використали як імітатор крилатої ракети.

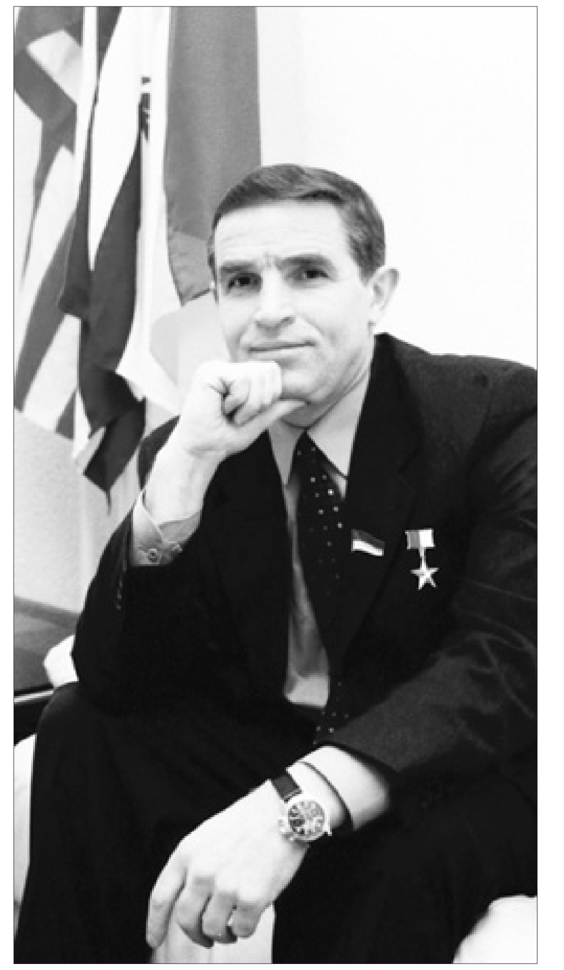
– На навчаннях "Перспектива-2012" стрільба велась двома дивізіонами в складі полку. На одну ціль призначався один дивізіон. Коли пішла перша мішень, командир полку полковник Андрій Матвієнко призначив дивізіон, що стрілятиме. Коли він побачив, що супроводження цілі проходить стійко, моєму дивізіону була дана команда стріляти першим. Після того, як першу мішень було знищено, у повітря було запущено іншу, яку також успішно знищив інший дивізіон нашого полку.

Уявіть, що ціль рухається з мінімальним курсовим параметром. З початку вона летить у напрямку відкритого моря, потім здійснює стрімкий розворот, і починає рухатися у напрямку позиції дивізіону. Мішень рухається практично з нульовим курсовим параметром, не відхиляючись ні вправо ні вліво. Віддзеркало-вальна поверхня – тільки передня частина мішені. Складність роботи розрахунку полягає в тому, що треба цю ціль виявити, а потім взяти на автоматичне супроводження. Це надзвичайно складно, якщо враховувати малогабаритність, швидкість і висоту польоту мішені. Крім того, додаткової складності додає ефект перевіддзеркалення від морської поверхні, – завершує свою розповідь підполковник Руслан Коханський.

З початком нового навчального року особовий склад Євпаторійського зенітного ракетного полку Повітряних Сил Збройних Сил України продовжує активно займатися бойовою підготовкою і честю виконує своє завдання із захисту повітряного простору країни.

Сергій Осипов.
РМЦ МО України, Крим.

Леонід Каденюк: “Не так живемо, хлопці!”

Перший космонавт незалежної України про себе, шлях до космосу, враження від космічного польоту та своє місце в сучасній Україні **(за матеріалами періодичних видань)**

Закінчення. Початок в №3

23 серпня 1976 року наказом Головкому ВПС СРСР №686 зарахований у загін космонавтів ЦПК ВПС на посаду слухача-космонавта. З метою одержання кваліфікації льотчика-випробувача для подальших робіт за програмою “Буран” з вересня 1976 по липень 1977 року проходив підготовку як слухач 267-го Центру випробування авіаційної техніки й підготовки льотчиків-випробувачів у місті Ахтубінськ Астраханської області Росії.

З жовтня 1977 по вересень 1978 року проходив загальнокосмічну підготовку (ЗКП) у ЦПК. Після її закінчення одержав кваліфікацію космонавта-випробувача. 30 січня 1979 року був призначений на посаду космонавта-випробувача ЦПК ВПС. З 25 січня 1982 р. – космонавт-випробувач групи багаторазових космічних систем. 22 березня 1983 р. наказом Головкому ВПС відрахований із загону космонавтів ЦПК ВПС у зв’язку із розлученням з дружиною.

25 жовтня 1988 року зарахований до групи космонавтів ДКНДІ ВПС. З 25 жовтня 1988 року – космонавт-випробувач, льотчик-випробувач Чкаловської філії ДКНДІ ВПС. Із грудня 1988 по липень 1990 року проходив індивідуальну підготовку за програмою “Буран”. Склав екзамени з систем корабля. Відпрацьовував систему посадки ОК “Буран” по крутій глісаді на літаку-лабораторії МіГ-25 у ЛДІ ім. Громова. З листопада 1990 по березень 1992 року проходив підготовку за програмою “Союз-Рятувальник”. Пройшов повний цикл підготовки як командир КК “Союз ТМ” у складі групи, разом з І.Бачуріним і А.Бородаєм. Успішно склав іспити. Щорічно відбував у відрядження в ДКНДІ ВПС для підтримки навичок льотчика-випробувача. 15 лютого 1996 року наказом МО РФ звільнений зі Збройних Сил РФ і відрахований із групи космонавтів ДКНДІ ВПС за власним бажанням у зв’язку із прийняттям українського громадянства.

Підготовка до польоту у NASA

У 1996 році під час набору за програмою спільного американо-українського польоту (набір НКАУ-1) пройшов відбір і медкомісію в Києві на базі інститутів Академії медичних наук, після чого був відправлений у США, де пройшов медкомісію в Центрі Джонсона й первинно-ознайомлювальну підготовку до проведення космічного експерименту в Центрі ім. Кеннеді. Після цього в листопаді 1996 року був зарахований до екіпажу. З грудня 1996 року проходив підготовку до польоту в Центрі ім. Кеннеді. У травні 1997 року був призначений основним кандидатом на політ.

Підготовка до польоту на шатлі

З 19 листопада по 5 грудня 1997 року я здійснив космічну місію STS-87 на американському шатлі “Columbia” у складі міжнародного екіпажу: командир – Кевін Крегел, пілот – Стівен Лінді, спеціалісти місії – Вінсон Скотт, Калпана Чавла, Така Дої. Я був єдиним у складі екіпажу космонавтом-дослідником. Цей політ тривав 15 діб 16 год. 35 хв.

Мене часто запитують, чи було страшно. Я кажу, що мені було страшно цікаво, а не страшно від того, що щось трапиться. Страшно цікаво як професіоналу. Бо я тривалі роки готувався до цього космічного польоту, і мені було дуже цікаво, як корабель розженеться, як відірветься, як почнеться розгін, коли перейдемо в стан невагомості… І, звичайно, хвилювання про те, як я перенесу цей стан невагомості.

Але стан невагомості я переніс досить легко й досить добре. Хоча дехто з космонавтів, особливо в період адаптації, буває погано переносять, і в них виникають розлади вестибулярного апарату, що призводить до нудоти, до всяких неприємних наслідків, і сильні головні болі бувають у декого. Причому головні болі, як космонавти розказують, такого вибухового характеру, надзвичайно сильні головні болі. Вони пов’язані з Чим? Коли ми з вами тут розмовляємо, гравітація допомагає відтоку крові від тканин головного мозку в нижню частину тіла, а в космосі, в невагомості, гравітації немає, й тиск крові починає рівномірно розподілятися по організму, і створюється таке враження, нібито прилив крові до голови. І це насправді прилив крові до голови. Я коли дивився на себе в дзеркало, я бачив цей прилив крові до голови: обличчя стає більш червоним, більш роздутим, вени набухають на шиї, але ніяких головних болів і ніякого тиску я не відчував. Хоча дехто з космонавтів казали, що вони відчували оцей тиск більше в голові. Але знову ж таки, кожен по-своєму все це переносить.

Для мене увесь політ був суцільним експериментом, причому експериментом і над самим собою як над біологічною істотою. Мені було дуже цікаво відчувати, що відбувається в людському організмі, коли він опиняється в стані невагомості, а це зовсім інший стан. Людський організм сформований в умовах землі, в умовах гравітації, й усі ті процеси, які відбуваються всередині людини…

Під час місії я провів близько десяти передбачених програмою експериментів з метою вивчення дії мікрогравітації на рослини, зокрема займався проведенням досліджень зі штучного запилення паростків сої і рапсу в умовах невагомості, а ще виконував експерименти Інституту системних досліджень людини за тематикою “Людина і стан невагомості”.

На всіх зустрічах мене найчастіше запитують: навіщо ви літали в Космос?

На мою думку, космонавти нашої планети літають у Космос з однією метою – щоб покращити життя на Землі. А ще цей політ був здійсненням моєї найбільшої мрії. Коли я вперше потрапив у космос, найперше враження – що я попав у якийсь зовсім інший світ. Є така наука, називається “психофізика”, вона каже про те, що в людини є два світи: внутрішній світ – світ відчуттів, цей світ має надзвичайно широкий діапазон, майже як Усесвіт. І не даремно, здається, Генріх Гейне сказав про те, що людина – це як усесвіт, який з ним народився і який з ним і помре. І якраз там у космосі мені згадався цей його вислів, і це для мене там стало ще більш зрозумілим. Справді, космічний політ дуже небезпечний, адже весь космічний агрегат важить більше двох тисяч тонн! І цього велета треба відірвати від землі та за час, менший ніж десять хвилин, розігнати до першої космічної швидкості. Це всього дев’ять хвилин і сорок з лишнім секунд! Але з усієї гігантської маси до космосу долітає за цей час і залишається в космосі лише один корабель вагою близько ста тонн. Десь дев’яносто відсотків цієї ваги – це пальне, яке згорає за час, менший ніж десять хвилин, і створює кінетичну енергію космічному кораблю або будь-якому космічному літальному апарату, який перебуває на орбіті. Перша космічна швидкість становить сім і дев’ять десятих кілометра на секунду, близько восьми кілометрів! Тому, звичайно, стартове виведення на орбіту є, мабуть, найнебезпечнішим етапом. Напруга була величезна, попри те, що ми зберігали спокій.

Про космічний геній

Найбільш популярне питання, що ставлять і школярі, і люди похилого віку, і вчені, – про існування вищого розуму. Треба зізнатися, що космічний політ дистанціював мене від тої науки, що ми вивчали в школі. Але не в тому розумінні, що я щось заперечую. А в тому, що в мене сформувалася своя точка зору. Космос мене наблизив до розуміння, що без вищого розуму нічого не відбувається. Повторюся – наблизив! До цього, до речі, сьогодні приходять і вчені. Відомо, наприклад, що біологічне життя на Землі існує завдяки взаємодії молекул нуклеїнових кислот. Алгоритм цієї взаємодії дуже складний, учені не можуть його розшифрувати, але вважають, що настільки досконалий алгоритм хтось повинен був створити. Я повністю поділяю думку американського астронавта Джона Гленна (перший космонавт, що зробив орбітальний політ; у другий раз він злітав у космос в 2002 у віці 77 років): “Коли дивишся в ілюмінатор, не вірити в Бога не можеш”. Правда, те, що він називає Богом, я називаю вищим розумом.

А ще там виникає думка, що на такій гарній планеті, як наша, має бути гарне життя. Саме слово “космос” переводиться із грецького, як “порядок”, і в тім порядку гостро розумієш, наскільки неправильно живе людське співтовариство. Ну, не так ми живемо, хлопці! Не так повинні жити.

Щодо перспектив скорення космосу – освоєння Місяця коли-небудь почнеться. І до цього підштовхує енергетична проблема. На Місяці, за розрахунками вчених, перебуває більше 10 млн т ізотопу гелію-3. На Землі його менш 1 т. А одна тонна цього ізотопу еквівалентна 160 млн т нафти. Люди будуть жити в космосі. Один “будинок” – міжнародну орбітальну станцію вже добудовують.

Про невагомість

Давайте згадаємо, що з тих пір, як людина почала скоряти космос, пройшло зовсім небагато часу. Перший супутник запустили в 1957-м. Усього за 50 з невеликим років зроблений неймовірний прорив, але усе ще попереду. Скажімо, така галузь, як космічна медицина, перебуває лише в початковому розумінні того, що відбувається з людиною, коли вона попадає в невагомість. Але ж там виникає маса відчуттів, які неможливо випробувати на Землі.

Я випробовував перевантаження на межі людських можливостей, доводилося потрапляти в ситуації, коли відчував подих смерті, літав на 60-ох типах літаків, починаючи з МіГ-15. Колись у Радянському Союзі, в центрі підготовки космонавтів, у Сполучених Штатах Америки в НАСА, космічному центрі, були літаки (зараз подібний є і в Китаї), які обладнані спеціальною паливною системою, паливними насосами, щоб під час невагомості пальне могло постійно надходити туди, де воно потрібне. І ось таких літаків було лише два у світі. Я на них літав, і на тому, й на іншому, коли нас готували до польоту. Літак вводиться в “гірку” десь сорок-сорок п’ять градусів, потім льотчик відводить штурвал від себе й переводить літак із “гірки” в “піке”. Так от на цій кривій – крива Кеплера називається, відбувається стан невагомості. Але більше двадцяти п’яти – двадцяти семи секунд, десь до тридцяти, вона не може тягнутися, просто гравітація не дає такої можливості. Ми літали на них на тренуваннях. Дізнатися, що таке невагомість, можна, просто відчувши її. Але за такий короткий час, звичайно, в організмі людини не можуть відбутися якісь значні зміни, тому космонавт летить у космос, і він не знає, як він буде там почуватися, медицина не може дати відповідь, як людина там буде почуватися, як на неї вплине цей стан.

Але всі почуття, випробувані до цього, меркнуть перед почуттям невагомості. І мова не про те, що ти можеш ходити догори ногами. Ти попадаєш у зовсім інший світ відчуттів, інший внутрішній світ. Коли ми перебуваємо на Землі, хоч ми цього й не відчуваємо, але з нами одночасно відбувається приблизно 300 біологічних процесів: вони пов’язані із гравітацією, добовим обертанням планети навколо своєї осі, температурними режимами й т.д. А коли людина попадає в космос, багато із цих факторів просто пропадають, і зрозуміти, що відбувається, дуже складно.

По-перше, відразу ж, як я адаптувався до невагомості, у мене виникло відчуття, що я вже колись у ній був. У чому причина? Літаючи на винищувачах, можна було досягати невагомості, але її тривалість не повинна була перевищувати 3 секунд, – інакше зупиниться двигун. Але за три секунди невагомість складно “відчути”. Друге припущення, що людина до появи на світ перебуває в утробі матері, у так званій гідроневагомості, і, може, у цьому весь секрет? Однак я чомусь більше схильний до третьої версії. Імовірно, колись люди на прилетіла на Землю з космосу, і на генному рівні – у мене, у вас, в усіх – записана ця інформація, що дає про себе знати в невагомості. І я думаю, що коли людина “розкопає” у генах цю інформацію, то зможе розрахувати, коли вона прибула з космосу на Землю.

Одкровення, що подарував космос

Як відомо, на Землі ми сприймаємо простір тривимірним, а коли я дивився в глибину космічного Всесвіту, сприйняття простору стало зовсім іншим, зовсім відмінним від земного. Простір ставав п’яти-, шести-, семимірним.

Щоб це усвідомити – для цього треба там побувати. Там ідеальний простір. Отут – немає. Він обмежений поверхнею Землі, от цими стінами. До речі, вчені вже розраховують багатомірні простори. І коли я вдивлявся в цю багатомірність, чітко усвідомлював, що, навчившись нею користуватися, ми зможемо переходити з одного часу в інший. Я більше скажу. Зараз людина літає в космос на апаратах, принцип дії яких заснований на реактивній силі. Але в цієї сили обмежені можливості. Прийде час, коли створять принципово нові апарати, рухові системи яких будуть побудовані на використанні гравітаційних і електромагнітних сил, що переважають у Всесвіті. Причому цю енергію не треба накопичувати на борту, а використовувати ту, котра в космосі. Тоді ми швидко зможемо переміщуватися на значні відстані. Я думаю, ми ці принципи поки не використовуємо, тому що вони дуже прості, але ж все геніальне – просто. Тому поки й літаємо на складних апаратах, які складаються з 2 млн агрегатів, систем, і все повинне працювати чітко, злагоджено. Я й розвиток земної цивілізації пов’язую з космосом. Геніальні підказки або, якщо хочете, інформація, що надходить вибраним людям – Ньютонові, Ванзі, Нострадамусу.., – переконаний, приходить звідти.

Щодо перспектив космічного майбутнього нашої країни

Україна є космічною державою, має повний цикл відпрацьовування космічної техніки – від конструювання до запуску ракети-носія. На сьогодні у світі приблизно 150 країн використовують космічні технології, але одиниці мають цей цикл. І це вселяє оптимізм. Однак треба розуміти, що третина космічних технологій залишилися на Україні після розвалу Союзу, і буде великим злочином розтринькати цей подарунок долі. Ми повинні зміцнювати співробітництво між Росією й Україною. Однак, на жаль, в останні 2-3 роки росіяни відмовилися від багатьох програм у зв’язку з тим, що Україна націлилася вступати в НАТО. Про це говорилося й нещодавно на зустрічі з російським космонавтом Олексієм Архиповичем Леоновим, що приїжджав у Київ на запрошення Національного технічного університету “КПИ”. Візит був присвячений 45-річчю першого виходу людини у відкритий космос і 35-річчю польоту космічного корабля “Союз-Аполлон”. Є дані, що американці, вкладаючи гроші в космічну галузь, з кожного долара одержують 14 доларів прибутку. Це ж колосальна рентабельність! Але якщо торік американці вклали в космос більше 16 млрд доларів, Україна – лише 300 млн грн. А заробила – півтора мільярда грн. До того ж космічна галузь націлена на піднятя економіки й промисловості. Адже для того, щоб створити космічний літальний апарат, треба вирішити дуже багато.

Хобі, чи як я проводжу свій вільний час

Ви знаєте, для того, щоб відновлювати організм, у мене хобі, спорт, потім я читаю літературу, комп’ютер для мене цікаво. Потім написання книги для мене стало дуже цікавим, книга написана українською мовою, а потім мене попросили з Росії перекласти її російською мовою. Я переклав, але в російськомовному варіанті більше інформації, там є цілий розділ, присвячений роботі льотчиків-випробувачів, який так і називається “Испытания в Актюбинском небе”. В Росії було цікаво, і я відправив, мене попросила одна жінка, яка працювала з нами, психолог із інституту психології Академії наук Радянського Союзу, тоді вона там була старшим науковим співробітником і супроводжувала нас як космонавтів у Європу. Вона писала цю роботу, займалася психологією нашою, й вона попросила, щоб я їй написав. Я переклав книгу російською мовою, надіслав їй, вона прочитала, телефонує мені й каже, що “я восхищена вашей книгой”, що там дуже багато матеріалу саме для неї як для психолога. Тому що там я якраз опису свої відчуття та враження, і це для неї був цікавий матеріал. Оцим я зараз займаюся. І зараз я вже думаю, що книгу, яка написана російською мовою, перекласти українською мовою, тому що в ній написано значно більше, тобто зробити інше видання.

Підготував Віктор Поденний.

Крим, Таврія – край з багатотисячолітньою історією, в усі віки рясно окроплений кров'ю своїх оборонців. Земля, яка й досі рясніє слідами найкривавіших війн з історії людства. Назви селищ Опасноє, Партизани, Боєвоє у Криму говорять самі за себе. А Етильген, що на півдні Керчі, з кримсько-татарської так і перекладається – Край героїв. Після визволення півострова, у 1945-му село перейменували на Героївське. Тут, поблизу Маяка, а також в Аджимушкайських каменоломнях, на чисельних оборонних лініях не зупиняється робота пошукових загонів братських країн України, Росії, Білорусі. Світ дізнається нові і нові імена героїв. Серед них – нещодавно увічнене ім'я нащадка терських козаків, зі станиці Наурської, розвідника Червоної армії сержанта Сальнікова Миколи Макаровича.

Через смерть до безсмертя

...Похмурим днем 18 січня, на території меморіального комплексу "Аджимушкайські каменоломні" Керченського історико-культурного заповідника зібралися сиві й молоді. Говорили про перепоховання останків Миколи Макаровича Сальнікова і ще 37 невідомих бійців Радянської армії, загиблих в 1942-44 роках, про пам'ять і подвиг. Лунав військовий салют. Але хіба все можна виразити словами, коли в душі такий незвичайний стан, який завжди наповнює прийдешніх на цьому місці, а емоції ллються через край.

На жалобну церемонію прийшли ветерани і школярі, пошуковці і співробітники заповідника, жителі міста. Поруч з викресаними з каменю і безліч воїнами непорушно завмерли військовослужбовці Керченського гарнізону – батальйону берегової оборони ВМС, прикордонного загону морської охорони, військових частин Сухопутних військ і Повітряних Сил ЗС України.

Прийшли й почесні гості – учасник оборони Аджимушкая Михайло Радченко, голова Республіканського комітету АРК з охорони культурної спадщини Лариса Опанасюк, Генеральний Консул Російської Федерації в Сімферополі Володимир Андреєв, заступник міського голови Олексій Милованов.

Учасникам військово-пошукового клубу "Патріот" вдалося розшукати і родичів героя, які приїхали з Росії. Наталія Дзюба розповіла, що останки й медальйон Миколи Сальнікова знайшли недалеко від центрального входу в каменоломні Олександр Петров і Сергій Стаябурський. Поруч із бійцем було відерце й безліч стріляних гільз. Коли підземний гарнізон потерпав від нехватки води, він, щоб урятувати своїх товаришів від спраги, вийшов з підземелля за водою і загинув у бою. У знайденому медальйоні чітко читалося: "Чеченська область, станиця Наурська".

За допомогою Інтернету вдалося розшукати його рідних. Виявилося, що в станиці, яка сьогодні знаходиться на території Чеченської республіки, практично не залишилося російських родин. У 90-х роках, побоюючись етнічних чисток вони виїхали. За словами Наталії Дзюби, голова станиці виявився чудовою людиною і допоміг розшукати в Москві адресу сина загиблого.

– Дуже складно було знайти адресу. На жаль, я спізнилася, ця людина рік тому померла, – говорить Наталія Дзюба. – Син не дочекався звісточки про долю зниклого без вісти в роки війни батька. Але вдалося знайти одного з онуків солдата, який підказав, що родичів потрібно шукати в Астрахані. І, зрештою, я їх знайшла. Новину про те, що в Керчі пошуковці виявили останки діда, терські козаки сприйняли неоднозначно.

– Коли мені про це повідомили, я не міг говорити, – розповів Олексій Макарьєв. – Тиждень ходив, як очманілий, – це і горе і щастя водночас.

На церемонію поховання родичі приїхали із Астрахані, Моздока й Сімферополя цілою делегацією. До присутніх звернувся син єдиної доньки Миколи Сальнікова, що дожила до наших днів:

– Коли в 1942 році Микола Сальніков пішов на фронт, йому було 44 роки, у нього була дружина й п'ятеро дітей,

сьогодні жива лише одна дочка, їй понад 80 років. – Вона пам'ятає, як батько йшов на фронт, проводжали всією родиною, ішла по його слідах і не розуміла, що ці сліди лише в один кінець. А потім прийшов лист, що він пропав без вісти...

Він зачитав лист дочки Миколи Сальнікова, яка через похилий вік не змогла приїхати. Вона звернулася до керчан із проханням поважати пам'ять тих, хто захищав нашу Батьківщину заради життя на землі...

Останки інших 37 бійців були знайдені в різні роки, починаючи з 2006 року.

– По закінченню семи років пошукових робіт вже неможливо визначити, де які з останків виявлені, – повідомила директор історико-культурного заповідника Тетяна Умрихіна. – Можливості відокремити їх абсолютно в експертизі не було. Для того, щоб випадково не потрапила одна кісточка в одну могилу, а інша – в іншу, ми вирішили поховати їх в єдиному у світі комплексі з братських могил, що створений в підземеллі – у штольнях Аджимушкаю.

І справді підземний військовий некрополь у Центральних Аджимушкайських каменоломнях включає три братські могили, у яких поховано понад 3 тис. невідомих радянських солдатів й офіцерів. Подібних військових поховань у світі більше не існує.

Онуки й правнуки Миколи Сальнікова привезли землю з рідної станиці та висипали її в могилу, а Тетяна Умрихіна вручила родині капсулу з керченською землею й подякувала всім, хто взяв участь у заході. Вона підкреслила, що пошуки загиблих воїнів не закінчені і будуть тривати, поки не буде знайдений і похований останній солдат:

– Вже у травні – червні в планах наших пошуковців – нова експедиція в Аджимушкайські каменоломні й на Етильген, – повідомила вона.

На очах присутніх бриніли сльози. А єдиний живий захисник каменоломень ветеран війни Михайло Радченко, розчулившись, поцілував руки родичці мужнього розвідника.

В той же день за православною традицією у храмі Олександра Невського пройшла поминальна служба. А крім того, було відкрито меморіальну дошку засновникові й першому керівнику Музею історії оборони Аджимушкайських каменоломень Сергію Михайловичу Щербаку.

Сергій Щербак – визволитель Керчі. Коли Керченський півострів було остаточно звільнено від німецьких загарбників, бійці Радянської армії, серед яких був і він, побачили руїни селища Аджимушкай, воронки від снарядів, уламки брил, висаджені в повітря входи в каменоломні, тисячі й тисячі стріляних гільз і снарядів. Усе говорило про багатоденні, важкі бої. А у катакомбах – безліч непохованих тіл в тих позах, у яких їх застала смерть, – останніх захисників ховати не було кому... Фронтовик 18 років свого життя віддав створенню Музея історії оборони Аджимушкая та увіковіченню пам'яті відомих і невідомих героїв.

Не може не радувати те, що і сьогоднішні військовослужбовці виховуються на прикладі мужності і сили духу своїх попередників. За словами заступника начальника Керченського гарнізону з виховної роботи капітана Олексія Нікіфорова, Аджимушкайські каменоломні – це наша Брестська фортеця:

– Хто хоч раз спустився під землю – залишається враженим на все життя. В катакомбах сповільнюється час. Ніщо не змінилося. Атмосфера подвигу і самопожертви. Частими гостями музею є моряки берегової оборони ВМС, які призивалися з найвіддаленіших куточків України – з Закарпаття і Луганщини, Києва та Дніпропетровська. Ми пишаємося, що служимо у місті, що по праву носить почесне звання Місто-герой.

Тож своєю безпрецедентною п'ятимісячною обороною у 1942 році захисники підземного гарнізону назавжди увійшли у безсмертя. Гідний приклад для сучасників. І від нас лише залежить, щоб пам'ять про подвиг заради нашого сьогоднішнього мирного життя жила вічно.

Руслан Семенюк.
м.Керч.
Фото Оксани Шеремет.

27 вересня 2012 року військово-транспортний літак Ан-70 вперше піднявся в повітря після дворічної перерви. В 10:53 за місцевим часом літак злетів із заводського аеродрому КБ Антонова в Святошині, і через 32 хвилини приземлився на смузі льотно-випробувальної станції в Гостомелі. Літак пілотував Володимир Мосін. Приземлення було урочистим: в Гостомелі якраз відкривався черговий "АВІАСВІТ XXI". На борту були й льотчики-випробувачі Міністерства оборони Росії.

Проміжний фініш пройдено

В ході 32-хвилинного польоту була частково перевірена працездатність бортового обладнання, стійкість і керованість літака після проведеної модернізації. День потому, розповідаючи журналістам про плани стосовно літака, президент ДП "Антонов" Дмитро Ківа повідомив, що попередні випробування модернізованого Ан-70 будуть включати 20 польотів. Потім літак буде переданий на другий етап державних випробувань, що будуть проводитися українськими і російськими військовими льотчиками, які навчалися в Києві на тренажері Ан-70.

На відміну від попередніх років роботи над літаком, цього разу все сталося так, як сказав Генеральний конструктор. 24 грудня 2012 він заявив, що "ми виконали вчора (23 грудня) дев'ятнадцятий пред'явницький політ і офіційно пред'явили літак замовнику – міністерствам оборони України і РФ – для подальших спільних випробувань".

Таким чином, можна вважати завершеним перший етап попередніх випробувань дослідного екземпляра військово-транспортного літака Ан-70, який раніше пройшов модернізацію за участі авіабудівних підприємств України і Росії.

За словами Д.Ківи, у ході першого етапу випробувань виконано понад 650 польотів. Завершені випробування літака на знесилення, які підтвердили повний його ресурс, що становить п'ятнадцять тисяч годин і сім тисяч посадок.

Кількома днями раніше були завершені державні спільні випробування гвинтовентиляторного авіадвигуна Д-27 розробки ДП "Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро "Прогрес" імені академіка О.Г.Івченка", призначеного для цього військово-транспортного літака. Як повідомляється, 21 грудня державна комісія підписала відповідний акт.

Перша спроба завершити етап державних випробувань Ан-70 була зроблена в грудні 2001 року. Тоді головкомами ВПС Росії і України був підписаний акт, який містив перелік з кількох сотень недоробок, що мали усунути в Києві, перш ніж представляти літак на подальші випробування. На переконання українських виробників, всі недоліки усунено й літак можна випробовувати далі. Наразі заявлено, що у першому кварталі 2013 року ДП "Антонов" разом з російською стороною продовжить випробування літака. Як повідомлялося раніше, у рамках спільних випробувань модернізованого Ан-70 планується здійснити ще близько 70 польотів.

А тим часом ДП "Антонов" вже розпочало передачу конструкторської документації на ВАТ "Казанське авіаційне виробниче об'єднання імені С.П.Горбунова" для освоєння серійного виробництва Ан-70 на цьому підприємстві. Про це повідомив в кінці грудня минулого року президент ОАК Михайло Погосян, передає "Бізнес-ТАРС".

"Ми розпочали процес передачі документації на цей літак з боку фірми "Антонова" в ОАК для опрацювання та підготовки організації виробництва цього літака. Але остаточні рішення з цієї програми будуть прийняті у 2013 році", – сказав М.Погосян.

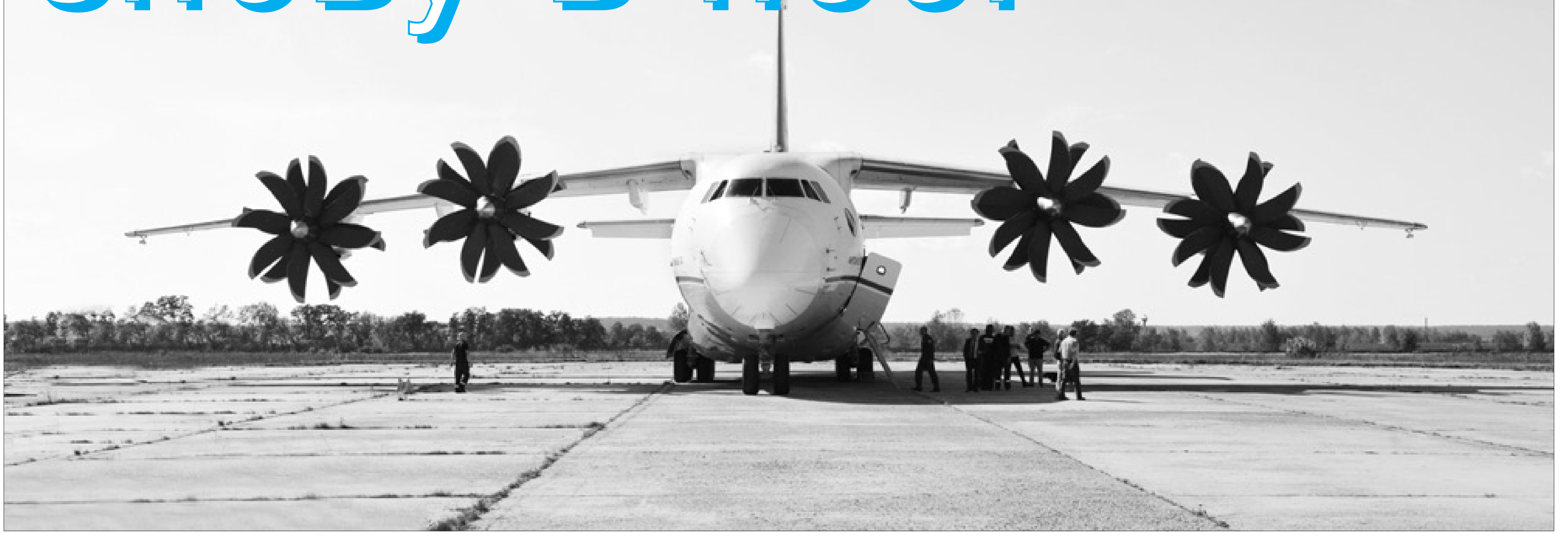
Нестатки змушують

Згадуючи аргументи російських посадовців десятирічної давності, які обґрунтовували відмову ВПС Росії від українського літака, ключовими можна назвати два: Ан-70 за деякими параметрами "перескочив" в нішу більш важкого літака, а такий у Росії є власний – Іл-76 та його оновлений варіант Іл-476, та Росія спільно з Індією створює принципово новий середній транспортний літак. Ніякі аргументи української сторони не сприймалися.

Проте час розставив все по своїх місцях.

Коли в 2008 р. почалася п'ятиденна російсько-грузинська війна, керівники російської військової авіації без всяких сумнівів зрозуміли, що їм потрібен літак класу Ан-70 – досить місткий і здатний приземлятися та злітати із значним вантажем з непідготовлених смуг. З'ясувалося, що російські ВПС нездатні доставити важке озброєння прямо на театр військових дій. Найближчим аеродромом, на якому міг приземлитися Іл-76, був Владикавказ, розташований за 100 км від столиці Південної Осетії Цхінвалі. Але – кавказькі гори. Та й перспективи співпраці з індусами виявилися не такими райдужними. Розмови про МТА так і зали-

Ан-70: знову в небі

шаються розмовами та угодами про наміри. Опосередковано на долю Ан-70 вплинув і його європейський двійник. Попри значні фінансові вливання та потуги всієї Європи, А-400 так і не зміг не те що перевершити – досягти більшості основних показників дешевшого українського Ан-70 по вантажопідйомністю, дальністю перевезення вантажів та здатності злітати та сідати на непідготовлені майданчики.

Як результат переосмислення значення Ан-70, на авіасалоні МАКС-2009 російський і український міністри оборони оголосили про відновлення співпраці для завершення розробки і випробувань літака. Навіть попри те, що угода не містила зобов'язань щодо майбутнього серійного виробництва, в кінці 2009 р. російське міністерство оборони відновило фінансування програми Ан-70. У грудні 2010 р. тодішній президент Дмитро Медведєв підписав Державну програму озброєння на період до 2020 року. Відповідно до неї російські ВПС повинні були одержати не менше 60 Ан-70 в період 2014-2020 рр.

Закупівлі з боку українських військових були значно скромніші – спочатку було замовлено тільки два літаки. Точне число закуповуваних літаків ще не визначено, але може досягти 10 машини.

Літак короткого зльоту і посадки

Ан-70 спроектовано навколо єдиної вимоги: можливості злітати і сідати з непідготовлених злітно-посадкових смуг завдовжки 600 метрів. Навіть злітаючи з такої ЗПС, Ан-70 може доставити 20 тонн вантажу на дальність 3000 км. А коли літак застосовується з бетонованої смуги, він може підняти 35 тонн вантажу і перевезти його на дальність 5100 км. У виняткових випадках літак може доставити 47-тонний танк Т-80У на дальність 3000 км.

Вантажний відсік у нього більш просторий, ніж у Іл-76. Він може вмістити майже всі типи озброєння, які є в штаті моторизованої піхотної дивізії. Дмитро Ківа підтвердив, що в ході попереднього етапу випробувань літак досяг всіх планованих показників по дальності, і тільки перегоночна дальність виявилася на 200 км менше потрібних 8000 км.

За інформацією Ківи, Ан-70 також буде мати і цивільне застосування, наприклад, беручи участь у перевезеннях нафтогазового обладнання в Сибіру і на півночі Росії, де немає стандартних смуг.

По шляху модернізації

В ході дворічної перерви в польотах українські конструктори не сиділи, склавши руки. Єдиний існуючий Ан-70 (другий прототип з реєстрацією UR-NTK) був підданий глибокій модернізації. БРЕО було повністю замінено. В цьому немає нічого дивного, адже встановлене на літаку обладнання було спроектовано і випущено в 1990 рр. Зокрема, борт UR-NTK був оснащений навігаційною системою ПрНПК-77 і РЛС "Купол-III-76М" виробництва компанії "Котлін Новатор" із Санкт-Петербурга, яка аналогічна РЛС, що встановлюється на Іл-476.

Про свою участь у модернізації Ан-70 заявили й українські підприємства. ДНВП "Об'єднання "Комунар", наприклад, розробило і постачає для літака 24 прилади восьми найменувань. У тому числі, апаратура управління системи, що запобігає зледенінню літака, підсистема добору повітря, система кондиціювання, а також мультиплексна система розподілу і перетворення інформації.

Модернізована кабіна пілотів включає в себе нові РК-монітори, які замінили старі монітори на електронно-променевих трубках. Електродистанційна система управління ЕДСУ-70М зберегла свою стару архітектуру, але в ній встановлені нові деталі. За словами Дмитра Ківи, модернізація обладнання дозволила заощадити 500 кг маси літака. Тепер в носовій частині літака встановлена "кулька" оптико-електронної системи, оснащена ІЧ і ТВ-камерами.

Одну з найбільших змін було внесено в гвинтовентилятори СВ-27 (вісім лопатей на передньому гвинті і шість – на задньому). Стомлюваність екіпажу була однією з основних проблем Ан-70, причому в січні 2001 р. вона стала причиною екстреної посадки під Омськом. Компанія "Аеросила" з підмосковного Ступина серйозно перепроектувала конструкцію для досягнення більш високої надійності.

У модернізованих гвинтовентиляторів СВ-27 відстань між гвинтами було збільшено з 600 до 900 мм, в першу чергу з метою зменшити вироблений шум. Власне, двигуни Д-27 залишилися без змін, але тепер вони оснащені системою FADEC, а встановлена спочатку допоміжна силова установка ТА12-60 була замінена на сучасну ТА18-200-70.

Планер відповідає існуючим вимогам і не зазнавав змін. У той же час, число членів екіпажу було скорочено з п'яти до чотирьох чоловік (два пілоти, штурман і бортінженер, раніше в екіпажі був ще і оператор обладнання).

Вперед, під військові знамена

З припиненням існування Радянського Союзу розпалася система кооперації щодо виготовлення літака. Достатньо відзначити, що крила, наприклад, мали виготовляти в Ташкенті. По всьому Союзу були розкидані й інші підприємства. Україна одразу заявила, що необхідні для нас транспортники будуть збиратися на серійному заводі Антонова в Святошині, і там же будуть виготовлятися деталі, що направлятимуться на місце складання літаків у Росії. Плани з виробництва Ан-70 в Російській Федерації змінювалися кілька разів. Після початку проектування літака в 1985 р. для складання літака розглядалися потенційні майданчики в Самарі, Омську та Ульяновську.

Про готовність виготовляти літак заявляли керівники майже всіх російських авіабудівних підприємств, і довгий час зберігалася інтрига. Дещо несподівано в ході візиту до Казані 9 червня 2012 прем'єр-міністр Росії Дмитро Медведєв оголосив, що виробництво Ан-70 буде вестися в цьому місті. Ан-70 відповідає тому виду робіт, які раніше велись на КАПО, адже тут вироблялися важкі літаки, і це замовлення може забезпечити завантаження підприємства на роки вперед.

Для виробництва Ан-70 буде побудований новий цех остаточного складання розміром 550 на 170 метрів. За площею він дорівнює двом існуючим цехам. Крім того, буде споруджений новий фарбувальний цех і цех остаточного доведення. Спочатку деталі для Ан-70 будуть збиратися в одному з існуючих цехів.

Модернізація і розбудова КАПО обійдуться російському федеральному бюджетові в 19 млрд руб. За словами генерального директора заводу Василя Каюмова, політ першого літака очікується на початку 2016 р., хоча вимогами міністерства оборони передбачається 2014 рік. Відповідно до графіка, на планований обсяг випуску в 12 літаків в рік завод повинен вийти в 2019 р.

Чи є сенс українській стороні бідкатися з приводу організації виробництва Ан-70 в Росії? 10 вересня 2012 р. у Києві під час робочої зустрічі представників, залучених у виробництво Ан-70, затверджено "розподіл обов'язків". Київський серійний завод ДП "Антонов" буде виробляти і постачати в Казань крила, горизонтальне і вертикальне оперення, гондоли та пілони двигунів. Носова частина фюзеляжу буде доставлятися з Новосибірська, консолі – з Ульяновська, а композитні елементи – з Воронежа. Російська компанія "Гідромаш" вироблятиме шасі, а українське АТ "Мотор Січ" в кооперації з московським заводом "Салют" відповідатимуть за випуск двигунів. Виробництво фюзеляжу, остаточне складання і льотні випробування будуть вестися в Казані. Як тільки буде досягнутий запланований рівень річного виробництва, на КАПО з цієї тематики буде зайнято 2500 робітників.

За словами Дмитра Ківи, Росія і Україна планують створити СП з паритетною участю, яке включить в себе всі підприємства, зайняті в кооперації за програмою Ан-70 з метою керувати виробництвом, розробкою та сервісним обслуговуванням.

В Україні з створенням серійних Ан-70 визначеності більше. У виробничих цехах у Святошині знаходяться два незакінчених фюзеляжі. Вони були замовлені міністерством оборони України в листопаді 2004 року, і вже частково оплачені. 21 грудня 2012 року Прем'єр-міністр України Микола Азаров взяв участь у церемонії транспортування фюзеляжу першого серійного літака Ан-70 від стапеля до вихідних дверей цеху. Поруч стоїть із значним ступенем готовності і другий фюзеляж. За словами Дмитра Ківи, для завершення виробництва літака потрібно ще близько 300 млн грн. На ці кошти будуть придбані крила, двигуни, інше обладнання.

Микола Азаров заявив, що у 2013 році з'явиться перший серійний літак Ан-70, а в 2014 він буде прийнятий на озброєння ПС ЗС України.

З'явилася інформація й про те, що один або обидва літаки хочуть придбати росіяни. Можливо, обидва літаки будуть добудовані в модифікованому варіанті і будуть поставлені ВПС Росії в 2014 р.

Український прорив

28 грудня 2012 року в інтерв'ю українським телеканалам Прем'єр-міністр Микола Азаров сказав: "Цим літаком (Ан-70) ми займалися з 1993 року, майже 20 років, з перервами – то займалися, то ні. Але з цього року нам вдалося зробити ривок, зацікавити найбільшого покупця – Міністерство оборони Росії. Вони замовили вже більше 20 літаків Ан-70".

Віце-президент – директор філіалу ДП "Антонов" "Серійний завод "Антонов" Микола Подгребельний заявив, що завдяки серійному виробництву літаків Ан-70, Ан-148, Ан-158 ДП "Антонов" за останні два роки створило 1,5 тис. нових робочих місць. "І це не межа. Ми плануємо у 2013-2014 роках прийняти ще не менше тисячі робітників", – додав він. Завдяки серійному виробництву літаків робітники вчасно отримують заробітну плату, яка постійно зростає. Також це дозволило розвивати соціальну інфраструктуру підприємства. І це – лише на одному підприємстві. А у виробництві українських літаків беруть участь десятки українських підприємств.

Оптимістичний настрій антонівців підтримав і Прем'єр-міністр України. Він зауважив, що Україна боролася за серійне виробництво Ан-70 з 1993 року. "За цей важкий період ми витримали конкуренцію із найбільшими літакобудівними корпораціями, і поки що ми випереджаємо їх з точки зору виходу на ринок серійного літака Ан-70. За своїми параметрами та можливістю транспортування будь-яких вантажів і механізмів, зокрема військової техніки, він залишається поза конкуренцією, і на нього є величезний попит. А якщо є попит – значить, буде й робота".

Микола Азаров впевнений, що Ан-70 забезпечить авіапідприємству "Антонов" надійне майбутнє на десятиліття.

"Ан-70 – це першокласний сучасний літак, який надзвичайно потрібен. Серійне виробництво цього літака забезпечить заводу надійне майбутнє на десятки років вперед. А разом із заводом і Україні. Україна повинна повернути собі статус авіаційної держави", – сказав Микола Азаров.

Підготував Віктор Гедз.
"Крила України".

КРОК НАЗАД

Росія відмовилася відновляти виробництво “Русланів”

Міністерство оборони Росії визначило номенклатуру літаків, що замовляються для військово-транспортної авіації. Відповідно до прийнятого рішення, поновлення виробництва транспортників Ан-124-300 “Руслан” визнано недоцільним. Проте роботи щодо уже наявних літаків таки будуть проводитися.

Ульяновське підприємство “Авіастар” до кінця 2014 року займатиметься ремонтом існуючих на озброєнні “Русланів”, а потім – модернізацією цих літаків до версії Ан-124-150М. В 2010 році Міноборони Росії підтримало поновлення виробництва “Русланів”, включивши закупівлю таких літаків у держпрограму озброєнь на 2011-2020 роки. Із чим пов’язана зміна рішення, поки не відомо.

У Росії виробництво “Русланів” було зупинено в середині 1990-х років після того, як військове відомство визнало його недоцільним. Пізніше все-таки було ухвалене рішення повернутися до будівництва таких літаків у Росії. Об’єднана авіабудівна корпорація заявляла, що для поновлення виробництва необхідне замовлення щонайменше на 40 Ан-124. У цьому випадку випуск буде беззбитковим.

Наприкінці 2009 року Дмитро Медведєв, що займав тоді пост президента Росії, доручив уряду передбачити закупівлю 20 “Русланів” для військових. Відповідальним за виконання доручення був призначений тодішній прем’єр-міністр Володимир Путін, а строк виконання – 1 червня 2010 року.

Тим часом, наприкінці грудня 2012 року. Міністерство оборони Росії ухвалило рішення щодо закупівлі й інших військово-транспортних літаків. Зокрема, був залишений у силі контракт на поставку військовим 39 транспортних літаків Іл-476 (Іл-76МД-90А) на 140 мільярдів рублів. Крім того, військове відомство оголосило про необхідність створення легкого транспортного літака. Міністерство оборони також не відкинуло проект щодо створення вантажного варіанта пасажирського Ан-140. Нарешті, рішення про закупівлю нових українських транспортників Ан-70 буде прийнято після завершення випробувань. При цьому російське Міноборони профінансує тільки добудову другого льотного зразка Ан-70 і його випробування.

НА “ПЕНСІЮ”

Іспанія позбавиться застарілих літаків

ВПС Іспанії мають намір списати три типи літаків і відкласти відновлення авіапарку. Про це заявив начальник штабу ВПС Іспанії генерал Франциско Хав’єр Гарсіа Арнаіз.

За його словами, таке рішення прийнять через брак коштів в оборонному бюджеті. Відповідно до планів командування іспанських ВПС, з бойового складу виведуть винищувачі Mirage F1, а також берегові патрульні літаки C212 Aviocar і Fokker F27. Зараз на озброєнні перебувають вісім винищувачів Mirage F1CE і десять F1EE, закуплених в 1974-1982 роках, а також п’ять літаків C212-100/200, що стоять на озброєнні з 1982 року, й три F27, придбані у 1979-му.

Списання всіх Mirage F1 відбудеться, щойно винищувачі Eurofighter Typhoon у складі ВПС досягнуть повної бойової готовності. Іспанія повинна одержати 73 таких літаки. Патрульні літаки також спишуть після надходження заміни.

Крім того, Іспанія має намір переглянути ряд програм закупівлі військової техніки. Зокрема, військові вирішили призупинити програму закупівлі нових військово-транспортних літаків, які повинні замінити застарілі Boeing 707. Також ВПС Іспанії подовжать термін служби транспортників C-130H Hercules, які планувалося списати в 2016 році.

У БОЙОВОМУ СТРОЮ

Казахстан одержав перші С-295

Європейський авіабудівний концерн Airbus передав міністерству оборони Казахстану перші два військово-транспортні літаки CASA C-295, повідомляє Flightglobal. Поставка транспортників здійснена на два місяці раніше строку. У цілому, казахстанські військові повинні одержати вісім літаків С-295. Останні транспортники передадуть до кінця 2018 року.

Міноборони Казахстану купило вісім транспортників С-295 у лютому 2012 року. Сума угоди не розкривалася, однак відомо, що каталожна вартість куплених літаків становить 320 мільйонів доларів. За даними Airbus, Казахстан має намір використовувати літаки для транспортування військових і озброєння у віддалені райони країни.

Транспортник С-295 може розвивати швидкість до 580 кілометрів за годину й виконувати польоти на відстань до 1,3 тисячі кілометрів при повному завантаженні. Вантажопідйомність літака становить 9,3 тонни. С-295 призначено для транспортування 71 бійця. У цей час транспортники С-295 стоять на озброєнні ВПС 15 країн світу, включаючи Колумбію, Бразилію й Мексику.

НА ОЗБРОЄННЯ

ВПС Росії отримали нову ракету

ВПС Росії наприкінці грудня 2012 року прийняли на озброєння нову ракету Х-38 класу “повітря-земля” близького радіусу дії, призначену для бойових літаків МіГ-29, МіГ-35, Су-27, Су-30, Су-34, Су-35С і Т-50 (ПАК ФА). Випробування ракети проводилися протягом 2012 року, а в 2013 році повинні початися серійні поставки боєприпасів.

Ракета Х-38 розроблена корпорацією “Тактичне ракетне озброєння”. Вона може оснащуватися різними голівками самонаведення (радіолокаційними, інфрачервоними й лазерними) і бойовими частинами й має складні крила, завдяки чому може бути розміщена у внутрішніх відсіках озброєння. Одна з версій ракети одержить систему наведення по ГЛОНАСС. Раніше в арсеналі ВПС Росії ГЛОНАСС використовували тільки бомби КАБ-Е.

Х-38 залежно від модифікації може комплектуватися різними типами бойових частин. Термін служби Х-38 становить десять років. Від попередніх версій ракет Х-25 і Х-29 нові боєприпаси відрізняються підвищеним ресурсом по нальоту під носієм, зльоту й посадці й наробітку апаратури на відмову. Довжина ракети становить 4,2 метра, а діаметр – 0,31 метра. Х-38 здатна розвивати швидкість до 2,2 числа Маху.

ТЕСТИ

ВПС США випробували літаючий роутер

ВПС США провели випробування бездротового літаючого роутера Net-T. Як повідомляється в прес-релізі ВПС, обладнання кріпиться на літак і забезпечує зв’язком наземні підрозділи. Для взаємодії між собою військовослужбовці наземних підрозділів використовують приймально-передавальні ROVER-5. Портативне обладнання схоже за розміром із планшетом ipad-mini і має сенсорний екран з можливістю передачі відео.

За допомогою ROVER-5, наприклад, командир підрозділу може одержувати в прямому ефірі інформацію від розвідників в авангардах. При цьому немає необхідності використовувати звичні засоби зв’язку на кшталт рацій або супутників. Втім, як відзначається, для безперебійного зв’язку військовослужбовці на землі повинні перебувати в прямій видимості літака, на якому розміщений роутер.

У випробуваннях літаючого роутера, серед іншого, використовувалися стратегічні бомбардувальники B-1B, штурмовики A-10 Thunderbolt II, а також винищувачі F-16 Fighting Falcon і F-15E Strike Eagle. У бойових умовах роутер планується випробувати вже до 2014 року.

КОЛЕКТИВНА БЕЗПЕКА

До Туреччини надійшли комплекси Patriot

У Туреччину 21 січня доставили чотири батареї зенітних ракетних комплексів Patriot: дві з Німеччини й дві з Нідерландів. Про це повідомляє Agence France-Presse з посиланням на джерело в НАТО. ЗРК Patriot доставили до турецького порту Іскендерун морем. Німецьким кораблем до Туреччини також прибув контингент із 300 військовослужбовців для забезпечення ЗРК.

Найближчим часом ще дві батареї Patriot у Туреччині розгорнуть США. Першу партію встаткування для ЗРК доставили до турецької авіабази Інджирлик. На початку лютого США мають намір почати експлуатацію своїх ЗРК у Туреччині.

Шість батарей ЗРК Patriot за підтримки 350 військовослужбовців Туреччина планує розмістити до півночі від сирійського кордону — у містах Адана, Кахраманмараш і Газиантеп. Як раніше заявляли представники НАТО, ЗРК планується використовувати винятково для захисту повітряного простору Туреччини й прикриття 80-кілометрової зони уздовж сирійсько-турецького кордону.

ДО СТАРТУ ГОТОВІ

Дві українські ракети прибули на Байконур

На залізничну станцію Тюра-Там (Мангістауська область Казахстану) 21 січня прибув залізничний поїзд, яким із заводу "Південмаш" (Дніпропетровськ) були доставлені на космодром Байконур дві ракети "Зеніт-3М", повідомило джерело на космодромі.

Прибулі ракети призначені для запуску російського метеорологічного супутника "Електро-Л" та ізраїльського телекомунікаційного космічного апарата "АМОС-4".

Перевірки ракет проводяться в монтажно-випробувальному корпусі майданчика 42, пуски – зі стартового комплексу майданчика 45 космодрому.

Ракета-носій "Зеніт-3М" належить до ракет середнього класу, вона може стартувати з розгінним блоком "Фрегат" і ДМ, а також без розгінного блоку в двоступеневому варіанті. Ракета виводить на низьку навколоземну орбіту понад 12 тонн корисного вантажу.

КОСМІЧНА ПАМ'ЯТЬ

Виставка на честь "Ентерпрайза"

На борту музею-авіаносця Intrepid, що стоїть на якорі в порту нью-йоркського району Манхеттен, відкрилася виставка, присвячена легендарному американському шатлу Enterprize, пише "Військово-промисловий кур'єр".

Експозиція, що отримала назву "Space Shuttle Enterprize: pioneering", розповідає про роль Enterprize в американській програмі польотів багаторазових транспортних космічних кораблів (МТКК) "Спейс шатл" (Space Shuttle), яка почалася в квітні 1981 року з польоту Columbia і завершилася в липні 2011-го з приземленням Atlantis. На виставці представлені численні архівні фотографії та відеозаписи, а також пов'язані з шатлом унікальні артефакти. Крім того, відвідувачі зможуть побачити виконану у натуральну величину репліку приладової дошки кабіни екіпажу шатла. Ще один експонат – запис брифінгу в Білому домі, на якому було прийнято рішення назвати човник Enterprize іменем головного зорельота з популярного телесеріалу Star Treck, а не Constitution на честь 200-річчя американської конституції, як спочатку планувало NASA.

Сам Enterprize ніколи не піднімався в космос і служив NASA як випробувальний зразок для відпрацювання заходу на посадку і посадки орбітального ступеня МТКК Space Shuttle, також встановленого на Intrepid, на злітній палубі. Човник став частиною експозиції авіаносця часів Другої світової війни, перетвореного на один з найпопулярніших музеїв міста, в червні минулого року.

Проте вже в листопаді доступ до шатла був закритий через те, що павільйон, в якому він знаходиться, отримав пошкодження під час урагану Sandy, що лютував на Східному узбережжі США. Як очікується, відвідувачі зможуть знову побачити його навесні цього року.

ПУСКИ

"Морський старт" стартує 31 січня

Міжнародний консорціум "Морський старт" готує на кінець січня запуск з морського космодрому в Тихому океані за допомогою української ракети-носія "Зеніт-3SL" американського телекомунікаційного супутника Intelsat-27. Про це повідомляє "Інтерфакс-АВН" з посиланням на прес-службу консорціуму.

Як повідомляється, запуск супутника Intelsat-27 масою 6203 кг запланований у рамках 58-хвилинного пускового вікна, відкриття якого намічено на 30 січня в 22:56.

Побудований американською компанією Boeing Satellite Systems Inc. космічний апарат Intelsat-27 має по 20 транспондерів у C и Ku діапазонах, а також 20 UHF транспондерів. На геостаціонарній орбіті він замінить супутник Intelsat-805.

ПЕРСПЕКТИВА

В Україні створюватимуть супутники-рятувальники

ДП "Конструкторське бюро "Південне" ім. М.К.Янгеля" разом з іншими підприємствами ракетно-космічної галузі України вивчає можливість участі в міжнародній кооперації зі створення перспективних багатоцільових систем орбітального обслуговування. Про це повідомляє "Інтерфакс-Україна".

"Останні роки на міжнародній "космічній арені" зростає інтерес до створення так званих "супутників-рятувальників". Незважаючи на ризики, в контексті комерціалізації космічних послуг, освоєння даного напрямку космічної діяльності представляється досить перспективним: сумарні витрати на створення і запуск космічних апаратів орбітального обслуговування, згідно з прогнозними оцінками, у кілька разів менше в порівнянні з аналогічними витратами на дорогі, вартістю до $ 500 млн., геостаціонарні телекомунікаційні супутники ", – відзначив представник української космічної галузі.

Цільове призначення космічних систем орбітального обслуговування – т.зв. "супутників-рятувальників" – продовження ресурсу діючих геостаціонарних, у першу чергу, телекомунікаційних супутників. Це може включати, у тому числі, забезпечення таких функцій як довиведення (при аваріях верхніх ступенів ракет-носіїв) космічних апаратів на їхні розрахункові орбіти, а також – у більш віддаленій перспективі – збір космічного сміття.

Як повідомляється, потенціал ракетно-космічної промисловості України, який може бути затребуваний у міжнародній кооперації з освоєння даного напрямку космічної діяльності, на даному етапі ще вивчається.

Разом з тим, як зазначило джерело, наповнення перспективної кооперації з реалізації таких проектів може враховувати, в тому числі, досвід і можливості України в створенні космічних апаратів, ракетних двигунів, систем зближення і стикування на орбіті, а також систем управління для космічних апаратів.

КОСМОС ДЛЯ ЗЕМЛІ

Азербайджан в 2013 році запустить супутник зв'язку, а в 2015-му – ДЗЗ

Запуск низькоорбітальних супутників зондування Азербайджану на орбіту запланований на 2015 рік. Про це повідомив міністр зв'язку та інформаційних технологій Азербайджану Алі Аббасов.

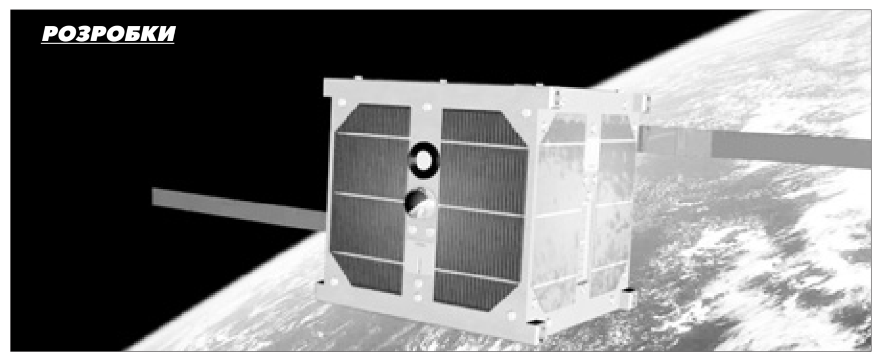
З вересня стане можливим прийняття і обробка знімків, одержуваних з інших іноземних супутників в режимі реального часу. В даний час завершено будівництво першого телекомунікаційного супутника, виведення на орбіту якого очікується в першій декаді лютого 2013 року. Виробником супутника вагою 3,2 тонни виступає американська компанія Orbital, а його виведенням на орбіту займеться французька Arianspace. 20 відсотків ресурсів супутника буде задіяно на потреби Азербайджану, а решта відсотків будуть комерціалізовані.

Вже підписані попередні контракти про реалізацію 40 відсотків ресурсів супутника.

В рамках супутникової програми завершені роботи з будівництва основного і резервного центрів управління супутником. Центри будуть задіяні для управління не тільки азербайджанських супутників, але і супутників інших країн.

За останні три роки 30 азербайджанських фахівців пройшли курси і тренінги з управління супутником у США, Франції та Малайзії.

РОЗРОБКИ

Перший естонський супутник показали публіці

Перший естонський космічний супутник ESTCube-1, який планується в квітні запустити з космодрому Куру у Французькій Гвіані, продемонстрували широкій публіці, повідомило Естонське телебачення.

Міні-супутник був розроблений і виготовлений естонськими студентами та викладачами для випробувань технології сонячного вітрила. За проектом Пекки Янхунена з Інституту метеорології Фінляндії, за допомогою нанориводів, в два-три рази тонших за людську волосину, можна змусити космічний апарат пересуватися, використовуючи потік заряджених частинок, що виходять від Сонця.

"Коли ESTCube-1 досягне космосу, він буде проводити наукові експерименти, які були розроблені спільно з фінами та німцями. Наше завдання – протестувати в космосі електричний сонячний парус для розробки сучасного космічного двигуна, який придумав фінський метеоролог", – пояснив керівник проекту Март Ноорма.

Маса естонського супутника складає трохи більше кілограма. У відкритому космосі ESTCube-1 повинен випустити 15-метровий алюмінієвий нанопривід – електричний сонячний парус, передає РІА "Новости".

ГЛОБАЛЬНИЙ КОСМОС

Росія побудує комплекс глобальної розвідки за трильйон рублів

Міністерство оборони Росії спільно з Роскосмосом провело закритий конкурс на розробку системи супутникової розвідки під шифром "Акварель", пише газета "Известия" з посиланням на джерело у військовому відомстві. У тендері, оголошеному в кінці 2012 року, перемогу здобув Центральний науково-дослідний радіотехнічний інститут імені Берга (ЦНІРТІ). Розмір фінансування проекту не уточнюється.

Основу перспективної системи складуть приймально-передавальні станції вартістю 900 мільйонів рублів кожна, які будуть розосереджені по території Росії. Згідно з вимогами конкурсу, нових станцій повинно бути не менше п'яти; вони розмістяться від Калінінграда до Камчатки. Комплекс таких станцій буде представляти свого роду матрицю, до якої згодом підключаться супутники радіолокаційної, радіотехнічної та видової розвідки.

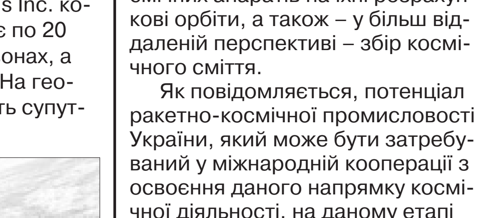
У перспективі до "Акварелі" приєднаються й інші перспективні супутникові системи. Для забезпечення такого по'єднання космічних систем військові пред'явили вимогу сумісності і універсальності. На першому етапі "Акварель" буде працювати в інтересах ВМФ Росії, для якого також створюється супутниковий комплекс виявлення кораблів "Ліана" з апаратами "Піон-НКС" і "Лотос-С".

Як очікується, ЦНІРТІ захистить проект перспективної системи в червні 2013 року. На кінцевому етапі реалізацією проекту будуть займатися підприємства Роскосмосу, що спеціалізуються на супутникових і радіоелектронних системах зв'язку, – повідомляє Lenta.ru.

ДАТА ВИЗНАЧЕНА

Пуск "Ангари" заплановано на жовтень-листопад 2013

Пуск легкої ракети "Ангара" може бути проведений в жовтні-листопаді 2013 року, повідомив журналістам директор Федерального агентства спеціального будівництва (Спецбуд) Росії Григорій Нагінський.

Раніше повідомлялося, що пуск нової екологічно чистої ракети "Ангара" запланований на другу половину 2013 року.

"Там (на космодромі Плесецьк) в цьому році повинна полетіти перша легка ракета "Ангара", тобто в цьому році має бути пуск. Він за графіком – жовтень-листопад", – сказав Нагінський.

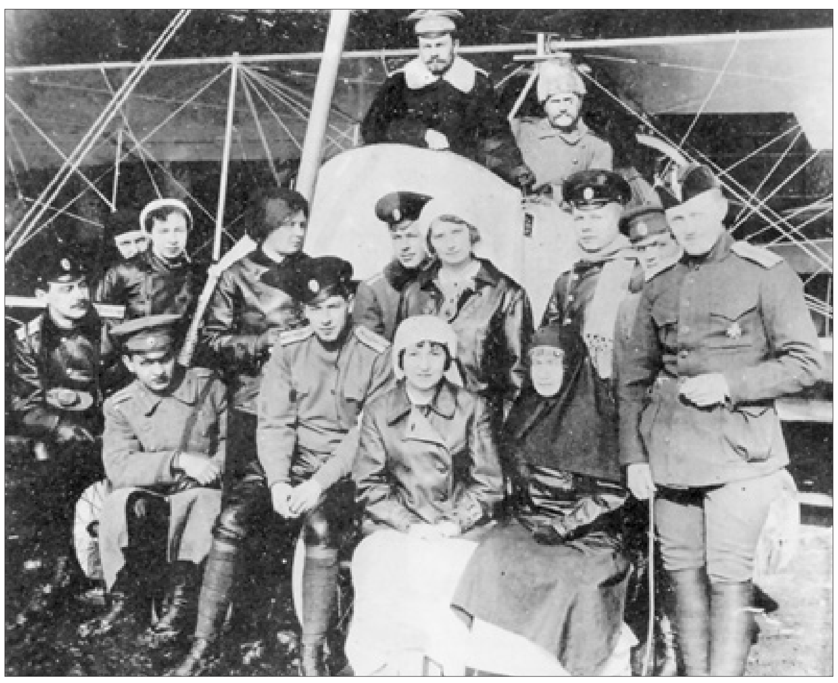
Розробка нової ракети була розпочата ще в 1995 році. На основі її базового блока – УРМ (універсальний ракетний модуль) – передбачається створити ціле сімейство ракет різного класу, які зможуть, зокрема, замінити ракету "Протон". Відмова від "Протона", як в якості паливо використовується токсичний гептил, дозволить Росії вирішити ряд проблем з Казахстаном, який виступає за припинення пусків цих ракет з Байконура.

Як повідомляв раніше розробник "Ангари" – Центр імені Хрунічева – перші пуски ракет-носіїв легкого класу "Ангара-1.2 ПП" й важкого класу "Ангара-5" заплановані на 2013 рік.

Микола Олександрович Яцук, від дня народження якого 23 січня виповнилося 130 років, людина, безумовно, не просто непересічна, а талановита. Це – людина, яка випередила свій час та зробила вагомий внесок у справу розвитку російської та радянської авіації. Розпочавши свою військову кар'єру морським офіцером, взявши участь в російсько-японській війні, потрапивши в полон та здійснивши втечу, пройшовши службу на легендарному крейсері "Аврора" та інших бойових кораблях, він захопився авіацією та освоїв аеростат і перші моделі літаків. Згодом лейтенант Яцук виконав велику роботу як льотчик, авіаційний інженер та дослідник. А з початком Першої світової війни офіцер сформував авіаційний загін, який на чолі з ним відважно воював на фронтах війни. Після революції загін у повному складі перейшов на бік більшовиків. Микола Яцук продовжив наукову роботу зі створення тактики авіації. Дивно, але – факт: ставши професором в академії, викладаючи питання тактики та військового маскування таким видатним радянським воєначальникам, як Фрунзе й Тухачевський, Яцук так і не отримав за роки служби жодної радянської нагороди, хоча за царської влади мав ордени Святої Анни 3-го ступеня з мечами й бантом, Святого Станіслава 2-го ступеня з мечами, Святого Володимира 4-го ступеня з мечами й бантом, Святої Анни 2-го ступеня з мечами і навіть Георгіївську зброю…

Творець тактики повітряного флоту

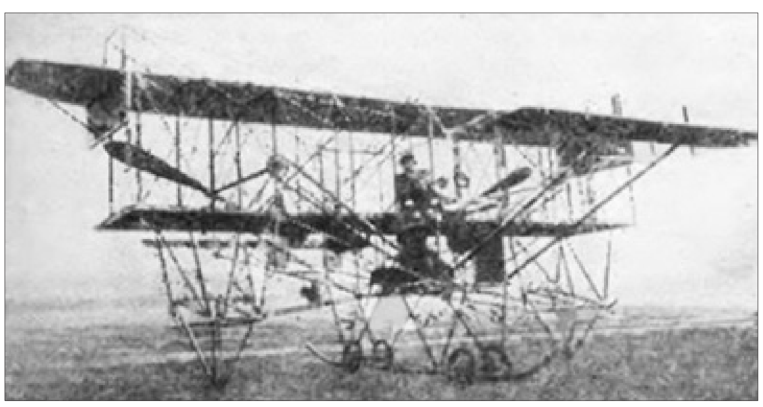
Микола Яцук народився у січні 1883 року в містечку Кемері неподалік від Риги. Після гімназії він із відзнакою закінчив морське інженерне училище, а паралельно з цим пройшов курс технологічного інституту у Санкт-Петербурзі. Служив мічман інженер-механіком на міноносці №221, згодом – на крейсері "Аврора" та контрміноносці "Бодрий". Брав участь у російсько-японській війні. Після Цусимської битви "Бодрий" було інтерновано в одному з китайських портів. Але з полону лейтенантові Яцуку вдалося втекти й дістатися Владивостока. Там він був призначений механіком у створений повітроплавальний парк. Так Микола Яцук потрапив до авіації, якій присвятив усе подальше життя.

Оволодівши мистецтвом повітроплавання, Микола Яцук почав літати на вільних аеростатах. У 1908 році із відзнакою закінчив Морську академію. А через рік офіцер побудував планер власної конструкції й виконав на ньому ряд польотів. Того ж року Микола Олександрович здійснив досліди з радіоуправління літальних апаратів та підводних човнів.

Того ж таки 1909 року лейтенант познайомився з морським інженером-кораблебудівником Л.Мацієвичем, який до того часу розробив проекти палубного авіаносця, катапульт й спеціального корабельного аероплана. Через рік вчений розпочав до написання праці з тактики морської авіації, але невдовзі загинув в авіакатастрофі. Після загибелі Мацієвича його працю продовжив Яцук.

Вже у своїй першій замітці про бойове застосування аеропланів, опублікованій у журналі "Вісник повітроплавання" (№ 13-14 за 2011 рік), Микола Яцук вперше в історії висловив думку про повітряний таран.

У квітні 1911 року в Петербурзі відбувся І Всеросійський повітроплавальний з'їзд, на якому лейтенант Яцук зробив дві доповіді – "Про найближчі завдання аеропланобудування" й "Про застосування авіації у морській справі". Тоді ж, під час з'їзду, лейтенант Яцук познайомився з поручиком Нестеровим, який згодом став його другом.

М.О.Яцук під час випробування літака Кеннеді (конкурс військових аеропланів 1912 рік).

У 1912 році вийшла книга Миколи Яцука "Повітроплавання у морській війні" – перша у світовій військовій літературі книгою на цю тему. У тому ж році старший лейтенант Яцук став членом Петербурзького відділення РСДРП 9(б).

У жовтні 1913 року капітан 2 рангу Яцук взяв участь у засіданні Всеросійського аероклубу, під час якого обговорювалося питання використання аероплана в Арктиці. Це, власне, стало першим кроком до створення у країні полярної авіації.

У квітні 1914 року разом із відомим тоді вченим Морозовим, лікарем Цитовичем та письменником Водовозовим Яцук виконав політ на вільному аеростаті з метою дослідження впливу польотів на організм людини. Ці досліди поклали початок вітчизняній авіаційній медицині. У цей самий час кавторанг Яцук почав розробку загальної методики навчання польотів (до цього кожен льотчик-інструктор мав свою).

Із початком Першої світової війни, вже у серпні 1914 року, офіцер сформував з льотно-технічного складу школи аероклубу Особливий Добровольчий авіаційний загін (з травня 1915-го – 34-ий КАО), на чолі якого відбув на фронт.

Беручи участь у бойових діях, Микола Олександрович отримав чудову нагоду перевірити на практиці свої погляди на бойове застосування авіації.

Льотчик і командир Яцук користувався великою повагою і заслуженим авторитетом серед особового складу, а також за своє демократичне ставлення до солдатів, завоював їхню любов і відданість. Вже під час Лютневої революції загін у повному складі перейшов на бік більшовиків.

Після Жовтневої революції Яцук був відряджений до Петрограда та призначений на посаду начальника відділу застосування авіації Всеросійської колегії з повітроплавання. Свою роботу він розпочав з розробки таких питань, як організація міжнародного повітряного сполучення між Петроградом та Стокгольмом, проведення аерофотозйомки для розмежування земель по районах, виправлення карт і планів, вивчення водних фарватерів та узбережжя тощо.

21 травня 1918 року Микола Яцук організував першу в країні школу військового маскування, яку відвідували й такі прославлені радянські воєначальники, як Каменєв, Фрунзе, Тухачевський. Саме начальник відділу наукових досліджень професор Яцук супроводжував їх по дослідних майстернях і полігону школи.

Після закінчення громадянської війни Яцук перейшов на викладацьку роботу до Інституту інженерів Червоного Повітряного Флоту (пізніше – Військово-повітряна інженерна академія імені М. Жуковського). Саме у ті роки він написав працю "Авіація та її культурне значення", у якій передбачив дослідження північного узбережжя країни за допомогою літаків, пошук із повітря корисних копалин, управління погодою тощо. Ця праця на довгі роки стала своєрідною програмою розвитку цивільної авіації.

З початку 1923 року М.О.Яцук викладав тактику авіації у Військовій академії та на Вищих академічних курсах. Також він викладав у Повітряній академії та Школі маскування. Вченого було обрано професором одразу трьох академій.

У 1924 році вченим було опубліковано працю з тактики військової авіації. Власне, саме Миколою Олександровичем було вперше у світовій літературі сформульовано таке поняття, як тактика повітряного флоту.

На превеликий жаль, активний творчий період видатного вченого завершився важкою хворобою у 1926 році. А 8 квітня 1930 року Миколи Олександровича Яцука не стало. Хтозна, як далеко вперед зробила би крок вітчизняна авіація і якою вона була б під час Великої Вітчизняної війни, якби не хвороба…

Олексій Тригуб.

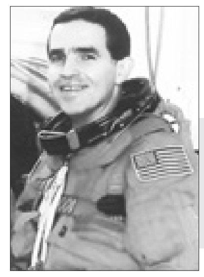
ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

28 січня – 3 лютого

28 січня 1922 р. *народився командувач 43-ї РА (1974-1975) Ю.П.Забєгайлов.*

28 січня 1923 р. *народився військовий льотчик-штурмовик, двічі Герой Радянського Союзу А.К.Недбайло.*

28 січня 1951 р. *народився льотчик-випробувач, перший космонавт незалежної України Л.К.Каденюк.*

28 січня 1959 р. *народився перший начальник ЦОТД (2004-2009) В.І.Гаврилюк.*

28 січня 1959 р. *народився директор ТОВ "МАРКЕТ-МАТС" А.М.Єлагін.*

29 січня 1908 р. *(16 січня ст.ст.) у Петербурзі засновано Імператорський Всеросійський аероклуб.*

29 січня 1950 р. *народився голова правління ВАТ "Хартрон" М.І.Вахно.*

29 січня 1952 р. *народився доктор військових наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, командувач Повітряних Сил Збройних Сил України (2007-2010) І.С.Руснак.*

29 січня 1973 р. *здійснив перший політ багатоцільовий турбогвинтовий літак короткого зльоту і посадки Ан-28, екіпаж В.І.Терського.*

29 січня 1998 р. *було підписано угоду про створення Міжнародної космічної станції.*

31 січня 1915 р. *народився головний інженер 43-ї Повітряної армії Дальньої авіації (1953-1960), заступник Командувача 43-ї Ракетної армії РВСП (1960-1962) В.П.Слізнєв.*

30 січня 1872 р. *народився творець ранцевого парашута Г.Є.Котельников.*

30 січня 1946 р. *народився військовий льотчик, заступник командувача з БП і ВУЗ 17-ї ПА (1989-1992) О.Л.Ковальов.*

30 січня 1949 р. *народився начальник Генерального штабу ЗС України (1996-1998), директор Департаменту воєнної політики та стратегічного планування МО України О.І.Затинайко.*

30 січня 1955 р. *народився начальник Адміністративного управління Генерального штабу ЗС України Л.Л.Вержбицький.*

30 січня 1970 р. *народився командир Гвардійського Севастопольсько-Феодосійського зенітного ракетного полку В.О.Павлюченко.*

31 січня 1930 р. *здійснив перший політ літак-розвідник АНТ-10 (Р-7), М.М.Громов.*

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

28 січня – 3 лютого

31 січня 1966 р. *здійснено запуск АМС "Луна-9", яка вперше в світі здійснила м'яку посадку на Місяць і передала на Землю зображення місячної поверхні.*

1 лютого 1928 р. *відкрилася перша в Україні міжнародна авіалінія Харків – Баку – Пехлеві (Іран).*

1 лютого 1938 р. *народився заслужений льотчик-випробувач СРСР В.М.Самусєв.*

1 лютого 1935 р. *народився військовий льотчик, інструктор-космонавт-випробувач, двічі Герой Радянського Союзу В.В.Аксьонов.*

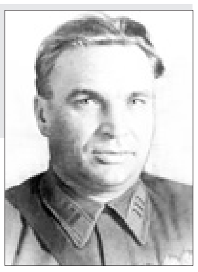

1 лютого 1956 р. *народився Генеральний конструктор, керівник ДП "Івченко-Прогрес" І.Ф.Кравченко.*

1 лютого 1958 р. *вперше в історії космонавтики США було запущено штучний супутник – "Експлорер-1".*

1 лютого 2003 р. *загинув космічний корабель багаторазового використання Columbia за 16 хвилин до запланованої посадки. Всі 7 членів екіпажу загинули, серед них – перший ізраїльський астронавт Ілан Рамон, американці Вільям Маккул, Рік Хазбенд, Майкл Андерсон, Калпана Чауле, Девід Браун і Лорел Кларк.*

2 лютого 1904 р. *народився льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу В.П.Чкалов.*

2 лютого 1921 р. *народився льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу В.М.Махалін. Учасник бойових дій у Кореї. Провів випробування винищувачів Т-3, С-2 (Су-7). Першим у СРСР на літаку С-1 досяг швидкості, яка перевищила 2000 км/год (2070 км/год).*

2 лютого 1937 р. *народився заслужений льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу М.С.Дексбах.*

2 лютого 1964 р. *народився бортрадист-випробувач АНТК ім. О.К.Антонова О.І.Кострикін.*

2 лютого 1967 р. *організовано дирекцію ДП "Чернігівський радіоприладний завод", на базі якого створено ВАТ "ЧеЗаРа".*

2 лютого 1968 р. *народився начальник військ протиповітряної оборони Командування Сухопутних військ Збройних Сил України І.В.Зорін.*

2 лютого 2003 р. *був запущений за допомогою ракетоносія "Союз-У" вантажний космічний корабель "Прогрес М-47" для польоту на міжнародну космічну станцію.*

3 лютого 1926 р. *здійснив перший політ літак БІЧ-3 конструкції Б.І.Черановського, Б.М.Кудрін. Машина стала першим радянським літаком, створеним за схемою "літаюче крило".*

3 лютого 1942 р. *народився заслужений військовий льотчик, маршал авіації, Міністр оборони СРСР Є.І.Шапошніков. З 1979 по 1982 рік був заступником командувача ВПС Прикарпатського ВО, в 1985-1987 рр. – командувач ВПС Одеського ВО.*

Моєму дядькові, Ренгачу Сергію Васильовичу, ліквідатору катастрофи на ЧАЕС, присвячується

Повітряна битва під Чорнобилем

Продовження. Початок в №48-49.

Наступного дня Волкозуб знову завис над реактором з апаратурою на зовнішній підвісці (контейнер вагою близько 50 кг зі спецфільтрами) з метою визначення складу газів, що виходять із реактора. При цьому після того, як були взяті проби, командир вертольота почав плавний набір висоти, щоб витягти контейнер з "жерла" реактора. Однак той за щось зачепився. Трос натягнувся, як струна, і всі спроби потягнути ні до чого не привели: реактор не збирався відпускати вертоліт і людей, що намагалися довідатися його таємницю. Тоді Волкозуб прийняв рішення скинути трос, незважаючи на всю цінність отриманих даних, що й було зроблено. На землі генерал-лейтенант Трибшток оцінив дії екіпажу як правильні й віддав команду забір проб повітря повторити. Що й було успішно зроблено.

Пройшло ще два дні, і 12 травня полковник Волкозуб повторив зависання над реактором (ще 6 хвилин) з новою термопарою. Усього за ці чотири польоти він пробув над зруйнованим реактором 19 хвилин 40 секунд!

Варто також відзначити, що завдання було успішно виконано завдяки великому обсягу підготовчих робіт й допомозі двох коректувальників (по висоті-віддаленню й напрямку). Керував польотами полковник Мимка.

Як згадує Волкозуб, після третього польоту він повертався на аеродром Малейки, однак ще в повітрі надійшла команда летіти на Розсохи, на так званий "цвинтар" техніки. Після посадки він подякував вертольоту за те, що не підвів, і ідучи, ще довго оглядався на Мі-8 з б/н 53. За його словами, дуже шкода було розставатися з такою гарною машиною, практично як і з гарною людиною. Але вибору не було: вертоліт дезактивації вже не піддавався.

А вже 18 травня після слів начмеда "Миколо Андрійовичу, погано виглядаєте!", полковник Волкозуб був відправлений у Чернігів, а звідти літаком у Москву, у військовий госпіталь. Батьківщина оцінила його подвиг орденом Червоної Зірки, хоча після виконання другого польоту з термопарою йому було наказано сідати не в Малейках, а прямо перед райкомом партії, у Чорнобилі. Там військове керівництво й представники держкомісії сердечно йому подякували, тому що отримані дані дійсно були безцінними. Вони ж наказали й готовити документи на представлення до звання Героя Радянського Союзу. Але цей усний наказ так і пішов у нікуди.

Надалі вертольоти використовувалися й для доставки та заміни роботизованої техніки, що працювала на даху третього енергоблока. Одному з екіпажів через затримку з відчепленням-підчепленням робота довелося висіти над зруйнованим реактором не кілька хвилин, а 12...

От що згадує один з учасників цієї операції:

"Підлітаємо. З майданчика " Кубок -1" чіпляємо наймогутнішого робота вагою більше чотирьох тонн і повільно йдемо на реактор. Необхідно цю "маленьку" радіокеровану іграшку укласти на маленький майданчик розміром метрів десять на п'ятнадцять для очищення даху зруйнованого енергоблока.

Іграшка бовтається на двохсотметровому тросі, й коли ми попадаємо в хмари, я уявляю картину, яку бачать люди, що перебувають на землі, – звичайне НЛО та й годі. От крізь розриви хмар спереду спостерігаємо станцію й починаємо зниження. У метрах тридцяти від нашого вантажу йде супровідний борт, який підказує висоту й поведінку нашого вантажу. Лягаю на підлогу вантажної кабіни й починаю давати екіпажу короткі команди щодо швидкого зниження й укладання вантажу.

Через кілька секунд ми вже в "каньйоні", попереду нас – величезний кран зі стрілою метрів зо двісті, а позаду й праворуч – корпус третього, що залишився цілим, енергоблока, до майданчика рукою подати. І раптом починає вертоліт так хитати, що волосся стає дибки: хто літав, той знає, що таке некерований вантаж на зовнішній підвісці, вагою більше чотирьох тонн. Він тягає за собою вертоліт униз – нагору, нагору – униз, лопаті бідної вертушки готові скластися тюльпанчиком. Але спасибі дідусеві Михайлу Леонтійовичу Милю: ну вже дуже міцний вертоліт Мі-8МТ!

За якусь мить розумію, що відмовив автопілот, і кричу Володі (командир вертольота – С.Д.), щоб терміново "гасив" автопілот, інакше нам кінець. Один рух командира – й вертоліт заспокоюється, але тепер він… на всі зусилля льотчиків реагує повільно й неадекватно. Але все-таки летіти можна.

Валерій Іванович (полковник Савченко, у польоті був перевіряючим – С.Д.), зважаючи на повну гармонію між командиром й бортовим, більше не лізе до важелів керування, й ми продовжуємо свій політ, повільно й обережно кладемо як дитину, вартістю не менше мільйона тими … грішми, робота. Я роблю відчеплення вантажу за командою вертольота-коректувальника, і саме час уходити. Але тут вибігає "партизан", якого запрограмували для роботи з нами, й схопивши наш провислий трос, тягне його убік трактора "Владимировец". Звідки йому знати, що в нас відмова автопілота? Нам стає шкода цього хлопця – на даху світить не менше п'ятдесяти-ста рентгенів, а він нас чекав хвилин п'ять, рахуйте самі, скільки йому дісталося.

Замок зачеплений, і ми починаємо підйом трактора й перестановку його в інше зазначене на даху реактора місце. Майданчик тут зовсім крихітний, зо три метри шириною й метрів двадцять п'ять довжиною. Хвилини через три попадаю й туди. Тепер "партизани" по черзі будуть бігати до нього й забирати наслідки страшного викиду, вони вже внизу очікують своєї черги. Роблю відчеплення вантажу й даю команду Володі на набір висоти.

Коли я заходжу в кабіну, Вова сидить увесь мокрий, комбінезон на ньому із плямами поту, обличчя все теж у краплях поту, показує свою ліву, а потім праву руку – ручка " крок-газ" і керування відбилися на них повністю. Я уявляю, скільки зусиль коштував цей політ моєму командирові. Дістаю сигарету, підпалюю її й мовчки засовую її у Вовкин рот – кури, брат, заслужив. Потім дістаю свій носовичок й витираю його лице, потім своє. Валерій Іванович мовчки дивиться на нас і пілотує вертоліт, командир віддав йому керування, і ми швиденько йдемо від станції через ріку Прип'ять убік Гончаровська, де перебував наш аеродром. За бортовим годинником, у зоні реактора, ми перебували дванадцять-п'ятнадцять хвилин, а це дуже багато для нашого екіпажу. Зазвичай, всі польоти були не більш двох-трьох хвилин".

Ка-27Е (б/н 910) з ЛІДБ ДКБ Камова, пілотований льотчиком-випробувачем ЛІІ МАП Мірошником, 13 червня залучався для установки датчиків у зруйнованій активній зоні четвертого енергоблока. Ця операція одержала позначення "Голка", за назвою "багатоярусного вимірника" – сталеві труби довжиною 18 м і діаметром 10 см, підвішеної на тросі довжиною 200 м, яку потрібно було з ювелірною точністю влучити в одну із тріщин у захисті реактора. Усередині труби встановили велику кількість датчиків, які пізніше надали величезний обсяг корисної інформації для вчених, що дозволило більш ефективно боротися з наслідками катастрофи. При цьому трубу було треба "застромити" у руїни реактора на глибину 10-12 м.

9 червня на Ан-12 дві "Голки" (одна – імітатор для тренувань) були доставлені на аеродром Пєвци, з 13 червня екіпаж Ка-27 розпочав тренування.

За спогадами Надзенюка, одного з керівників операції "Голка", події розвивалися таким чином:

"Ми вилетіли в район АЕС трьома вертольотами. Машина, яку вів льотчик Мірошник, несла фал з "голкою". У наше завдання входило коректування положення його вертольота під час заключної фази операції. До реактора ми вели вертольоти зі швидкістю 50 км/год. О 8 годині 40 хвилин розташувалися в розрахунковій зоні. Мірошник виконав зависання над обраною під час тренувань першою точкою й відразу почав зниження. Однак "голка" не ввійшла, тому що не змогла пробити кірку, що застигла над реактором. Друга спроба теж була безуспішною. Щасливим виявився третій захід: на наших очах "голка" увійшла на дві третини своєї довжини. Потім був відключений пристрій, яким фал кріпився до вертольота, і 200-метровий кабель упав на землю".

Але яку дозу опромінення одержав екіпаж за ці три заходи! Незважаючи на те, що кінець "голки" при транспортуванні зачепився за арматуру й частина апаратури вийшла з ладу, вона все-таки показала температуру 370^{0}С і рівень радіації в 20000 рентген/година, а потім справно працювала ще місяць, надаючи вченим і фахівцям безцінну інформацію.

І надалі екіпаж Ка-27 залучався для розв'язання завдань щодо установки різної контрольно-вимірювальної апаратури в безпосередній близькості від зруйнованого реактора (в основному, для контролю його теплового й радіаційного режиму), а також для проведення гаммазйомки 4-го ЕБ.

За мужність, героїзм і самовідданість, виявлені при ліквідації катастрофи на Чорнобильській атомній електростанції, командирові вертольота Мірошнику 6 жовтня 1987 року було присвоєне звання Героя Радянського Союзу.

До участі в ЛНК залучався навіть екіпаж Мі-8 зі спецапаратурою із Центру підготовки космонавтів ім.Ю.А.Гагаріна. Ним з аеродрому Пєвци виконувалися польоти на вимір гамма-випромінювання, результати яких потім використовувалися у військово-космічній медицині.

Тільки до середини травня 1986 року дози, що перевищують припустимі, одержали 339 екіпажів військових вертольотів, а це – майже 1400 людей. За даними творців фільму "Битва за Чорнобиль", близько 600 вертолітників уже пішли з життя. Найстрашніше те, що в "Чорнобильські жернова" потрапили найпідготовленіші вертолітники, багато – з бойовим досвідом: саме на їхню долю припали перші, найважчі й небезпечні дні роботи із ЛНК. Саме їм дісталася й найбільш відповідальна і небезпечна робота: "тампонування" реактора – так по-науковому називається комплекс виконаних заходів (хоча між собою авіатори найчастіше називали цей процес "глушінням реактора").

Далі буде.

©Дроздов С.В., 2011

ВООЗ ПОПЕРЕДЖАЄ

Лихоманка денге представляє глобальну епідемічну загрозу

Навіть у не дуже старих підручниках з інфекційних хвороб для медінститутів лихоманка денге (гостре трансмісивне вірусне захворювання, перебіг якого супроводжується лихоманкою, інтоксикацією, міалгією, артралгією, висипом і збільшенням лімфатичних вузлів) характеризується як захворювання з обмеженим ареалом поширення. Натомість у прес-релізі ВООЗ, опублікованому в січні, йдеться вже про можливу пандемію цієї хвороби.

Ще років 10 тому лихоманку денге вважали локальним захворюванням, характерним для певних зон Південної Азії, Африки та деяких інших регіонів планети. Проте нові дані Всесвітньої організації охорони здоров'я можуть шокувати людей, далеких від медицини і проблем інфекційних хвороб.

В даний час випадки хвороби зареєстровані в 125 країнах планети, а захворюваність денге за останні 50 років зросла в 30 разів. Збудника цієї хвороби переносять самки комарів виду Aedes aegypti. Комарі через глобальне потепління клімату поступово освоюють країни, поява цих кровососів в яких ще 20 років тому вважалася б явищем зі сфери наукової фантастики.

В останні роки комарів Aedes aegypti відловлювали в літній час навіть у скандинавських країнах. У прес-релізі ВООЗ йдеться, що небезпечних комарів спостерігали вже в 150 країнах світу.

"У 2012 році лихоманка денге стала трансмісивним захворюванням, що найбільш швидко поширюється у всьому світі. Без сумніву, хвороба набула пандемічного потенціалу", – стверджують експерти ВООЗ.

Хвороба денге загрожує не тільки власне "лихоманкою", тобто високою температурою і ознобом, але й такими ускладненнями, як інфекційно-токсичний шок, енцефаліт і менінгіт. А при геморагічній формі денге смертність становить не менше 5%.

За найскромнішими оцінками, число випадків лихоманки денге в усьому світі становить не менше 50 мільйонів щорічно, хоча деякі фахівці вважають, що насправді ця цифра наближається до 100 мільйонів.

КРАСА ТА ЗДОРОВ'Я

Чинники, які пошкоджують волосся

Стан волосся – це один з показників загального "благополуччя" організму. Будь-які проблеми зі здоров'ям або екологією відразу ж відображаються на густоті волосся. Не додає здоров'я шевелюрі і зловживання фарбуванням, хімічною завивкою і термообробкою. Втім, вдавшись до сил природи цілком можна впоратися і з такою прикрою проблемою, як випадіння волосся.

Волосиста частина голови під мікроскопом виглядає складною системою: сотні тисяч волосяних цибулин, до кожної з яких підходять сальні залози, нервові закінчення і пучки мікроскопічних судин. До того ж, велика частина волосяних цибулин забезпечена власними мініатюрними м'язами (завдяки їх наявності, власне, і "встає волосся дибки"). Природно, щоб така система нормально функціонувала, потрібно дотримуватися багатьох умов: це має бути нормальний стан капілярів, внутрішніх шарів шкіри, сальних залоз... До того ж, клітини цибулин безперервно діляться, що робить волосся однією із найбільш чутливих до несприятливих факторів системою організму.

Тому будь-які неприємності – чи то стрес, неправильна дієта або забруднене вихлопами автомобілів повітря за вікном, можуть призвести до випадання волосся.

Жінки найчастіше з випаданням волосся вперше стикаються під час вагітності або після пологів. Це зрозуміло: організм віддає всі сили зростаючому в утробі малюкові. В принципі, після того, як організм відпочине після пологів, волосся повинне відновитися. Проте може статися і так, що за час вагітності частина цибулин загине. Щоб такого не відбулося, потрібно в період вагітності не забувати не тільки про здоров'я малюка, але і підтримувати власне.

До випадання волосся може призвести і нестача вітамінів та мікроелементів. Особливо "критичною" є нестача вітамінів групи В. На жаль, у наші дні вона зустрічається дуже часто. Стрес, куріння, такі стимулятори, як кава і міцний чай, буквально "спалюють" вітамін В. А якщо ми регулярно їмо фаст-фуд і зловживаємо смаженою їжею, можна з упевненістю сказати, що наш організм відчуває гостру нестачу вітамінів цієї групи. При чому, від нестачі вітамінів страждає не тільки волосся, але й нервова система та серце.

У деяких випадках до випадіння волосся призводить себорея – порушення функції сальних залоз, яке може проявлятися як у їх надлишковій, так і недостатній діяльності. Характерна ознака себореї – дуже жирна або, навпаки, пересохла шкіра голови в поєднанні з лупою і випаданням волосся. Як правило, цей стан пов'язаний з порушеннями гормонального фону. І якщо себорея, що проявляється в період статевого дозрівання, не є хворобою і, швидше за все, пройде сама собою років до 25, то подібне захворювання в зрілому віці – привід звернутися до ендокринолога.

Випадання волосся з віком може бути пов'язано і зі спадковістю: підвищеною чутливістю шкіри до чоловічих статевих гормонів. У жінок теж виробляються чоловічі статеві гормони, нехай і в меншій кількості, ніж у чоловіків, але при спадковій схильності до алопеції, випадання волосся може початися і в жінок. Найчастіше цей процес починається при клімаксі, коли зростає вироблення чоловічих статевих гормонів.

Нарешті, чи не головний фактор, що викликає випадіння волосся, – це нерозумне прагнення до краси. Потрібно пам'ятати, що такі косметичні процедури як фарбування, хімічна завивка і термоукладка в більшій чи меншій мірі викликають пошкодження волосяних цибулин. Це й зрозуміло: приміром, до складу фарб, попередньо знебарвлюючих волосся, входять сильні окислювачі, що утворюють вільні радикали. Рано чи пізно, але вони пошкоджують цибулини.

Одним словом, якщо почало випадати волосся – це перший "дзвіночок", який свідчить про те, що щось не так в організмі. В першу чергу потрібно усунути дію чинника, який викликав випадіння: змінювати спосіб життя і харчові звички, перестати використовувати хімічну агресивну косметику, якщо потрібно – відвідати ендокринолога.

ЦЕ ЦІКАВО

Успіх у керівництві компанією або навіть країною забезпечує особливий ген

Можливо, після публікації результатів дослідження англійських вчених подекуди законодавчо введуть проведення генетичного аналізу всім претендентам на посаду президента. Якщо в генотипі не буде гена rs4950, краще не витрачати даремно сили і час.

Існують різні погляди на роль особистості і мас в історії, але тепер дослідники з Лондонського університетського коледжу (University College London) дали певну відповідь на питання – чи закладені якості лідера в людині генетично?

Вони опублікували в спеціалізованому журналі Leadership Quarterly результати генетичного аналізу 4 000 осіб, серед яких були як рядові громадяни, так і керівники великих компаній, а також кілька політиків і міністрів.

Учасники дослідження також відповідали на питання спеціальних тестів: відповіді дозволили визначити, як випробовувані здатні вибудовувати стосунки з іншими людьми і, головне, – чи є у них задатки лідерів.

Зіставлення результатів тестів з результатами генетичного аналізу дозволило авторам дослідження виявити одну загальну особливість: більшість випробовуваних, які добилися успіху на політичному поприщі або зробили успішну кар'єру в ролі топ-менеджерів у бізнесі, були носіями особливого гена rs4950.

З іншого боку, цей ген, як правило, був відсутній у пересічних громадян.

У деяких випадках (якщо учасниками дослідження були представники декількох поколінь однієї родини) передача гена rs4950 потомству також була вірогідним чинником життєвого успіху: батько – великий політик, а син або дочка керують успішними компаніями або великими підрозділами великих корпорацій.

"Отримані нами результати свідчать про те, що наявність в генотипі гена rs4950 підвищує шанси людини стати лідером не менш ніж на 25%", – стверджує професор Жан-Еммануель Де Нев (Jan-Emmanuel De Neve), що керував цим дослідженням.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Медичні видання в останні роки регулярно публікують наукові статті, автори яких переконливо доводять наявність у кави багатьох корисних властивостей. Однак час від часу окремі вчені додають в цю діжку меду свою ложку дьогтю...

Якими неприємними наслідками може загрожувати чоловікам любов до кави

На відміну від публікацій, скажімо, 40-річної давнини, переважна кількість сучасних авторів наукових статей зазначають в улюбленого напою мільярдів людей, яким є кава, наявність тільки позитивного впливу на організм. Зокрема те, що регулярне споживання кави нібито знижує ризик розвитку таких захворювань, як інсульт, діабет і навіть деяких форм раку.

Однак у квітні 2011 року вчені з медичного коледжу при Гарвардському університеті (Harvard Medical School in Boston) опублікували результати свого дослідження, під час якого було виявлено зв'язок між підвищеним споживанням кофеїну і ризиком розвитку нетримання сечі у жінок.

А на початку поточного року в журналі Journal of Urology з'явилася стаття інших дослідників, які стверджують, що любов до кави може підвищувати ризик появи проблем з сечовим міхуром і у чоловіків.

Нове дослідження проводили співробітники університету штату Алабама в місті Бірмінгем (University of Alabama at Birmingham).

Автори опитали понад 4000 чоловіків різного віку. Питання стосувалися споживання кави, загального обсягу споживаної щодоби рідини і наявності нетримання сечі.

Аналіз відповідей респондентів привів гарвардських вчених до висновку, що щоденне споживання кофеїну в дозі 234 мг і більше підвищує ризик розвитку нетримання сечі у чоловіків на 72%, а підвищення дози кофеїну до 392 мг на день збільшує такий ризик в 2 рази. (Для порівняння: 1 чашка кави еспресо об'ємом 50 мл містить в середньому 50 мг кофеїну).

Одночасно автори виявили, що навіть підвищене споживання звичайної води ризику розвитку нетримання не підвищувало.

"Швидше за все, кофеїн подразнює слизову оболонку сечового міхура, і саме це явище призводить до нетримання", – розмірковує керівник цього дослідження професор Алейна Маркленд (Alayne Markland).

АНТИРЕЙТИНГ

У Швеції назвали номінантів на "антирекорди" лікарських помилок 2012

Лікарські помилки були, є і будуть – це факт, з яким треба змиритися. Проте помилка помилці не подібна... Шведські журналісти, які пишуть на медичні теми, склали свій "антирейтинг" лікарських помилок, що мали місце в 2012 році.

Різниця між добросовісною оманою лікаря, який не зумів розпізнати захворювання і поставити правильний діагноз, та халатністю величезна. Тому в першому випадку доктору загрожує стягнення по службі, а в другому – справа може закінчитися і ув'язненням.

Для того, щоб громадськість дізналася більше про горе-лікарів, журналісти Швеції, які спеціалізуються на медичній тематиці, і склали свій список "номінантів" на звання найбільш кричущої лікарської помилки минулого року.

Лідирують у цьому антирейтингу зі зрозумілих причин хірурги та стоматологи – саме їхні помилки зазвичай найдорожче обходяться хворим.

Так, стоматолог однієї з клінік у шведській провінції Вестманланд (Vдstmanland) впустив бур, яким свердлив зуб літній пацієнтці, так невдало, що він опинився у неї в легені.

А отоларинголог з іншого шведського міста на півночі країни "загубив" в носі хворого лезо мікроскальпеля, чого не помітив ні він, ні сам пацієнт.

Але на звання абсолютного антирекорду претендують два інших дійсно кричущі випадки.

На сході Швеції хірург, якому належало видалити 30-річній жінці доброякісне новоутворення на кістці вище коліна, замість видалення невеликої пухлини ампутував пацієнтці всю ногу трохи нижче таза.

А онкологи іншої шведської клініки протягом 2-х років лікували літню жінку від раку за допомогою численних курсів хіміотерапії і радіотерапії. В результаті від побічних наслідків такого лікування пацієнтка ледь не померла.

Згодом, коли жінка стала глибоким інвалідом, з'ясувалося, що "сталася помилочка": злоякісної пухлини у неї ніколи не було.

Сторінку підготувала Оксана Уретій.

ДОСЯГНЕННЯ

Прапор України на семитисячнику

Закінчення. Початок на 4 стор.

Приміром, також вже вісім років поспіль полковник медичної служби Ігор Бондар у будь-яку пору року купається в морі та є марафонцем, обов'язково беручи участь у забігу Поясом Слави на 100 кілометрів, який традиційно проводиться у квітні та присвячений черговій річниці визволення міста-героя Одеси від німецько-фашистських загарбників.

За словами керівництва Військово-медичного клінічного центру Південного регіону, окрім власних добрих фізичних показників та продемонстрованих спортивних досягнень, полковник медичної служби Ігор Бондар відрізняється професійним ставленням до виконання посадових обов'язків та високими морально-діловими якостями, які притаманні цьому військовому медику. Лікар, який у 1995 році чесно виконав миротворчий обов'язок на теренах колишньої Югославії, та вже понад 25 років гідно несе службу у лавах українського війська, охороняє життя інших та, ризикуючи власним, крок за кроком відважно здійснює сходження на чергові гірські вершини, котрі, як доводить він, підкорюються сміливим українським офіцерам.

www.mil.gov.ua

ФУТБОЛЬНІ БАТАЛІЇ

На першість з футболу

Хто сказав, що футбольну майстерність не можна відточувати в армії? З цим категорично не згоден 18-річний Владислав Потапов, призваний весною минулого року з Запоріжжя. Сьогодні він – солдат строкової служби на посаді кодирувальника у зенітному ракетному полку в Криму.

З юнаком ми зустрілися на футбольному полі стадіону "Кристал" у Феодосії під час гри з командою селища з красномовною назвою Партизани.

– Це нелегка гра для нашої збірної, – ділиться враженнями юнак. – Ми забили лише кілька голів... Якщо чесно, ще треба багато обдумати...

В перерві між таймами ми розговорилися. Виявилося, що до армії Владислав займався футболом професійно, грав в юнацькій збірній рідного міста. А в армію пішов за власним бажанням, готувався. Приємним і зовсім не очікуваним сюрпризом стало те, що у війську є можливість підтримувати футбольну майстерність. Тому в майбутньому юнак впевнений, що його чекає гарна спортивна кар'єра.

Можна лише порадіти за Владислава, який щиро захоплюється спортом. Гідна поваги і принципова позиція тих командирів, які знаходять можливості для організації належного спортивного дозвілля військовослужбовців. Як от зараз, у різних частинах Криму під час зимової першості з футболу. Факт, але в щільному графіку воїнів між бойовими чергуваннями з охорони повітряного простору держави знаходиться місце і для боротьби за шкіряний м'яч.

Зимові змагання у Феодосії проводяться під патронатом мера міста, до речі, колишнього кадрового офіцера(!), а сьогодні Героя України Олександра Бартенєва. В змаганнях беруть участь десять футбольних команд установ, підприємств та організацій, органів державного самоврядування, селищних громад. Віктор Музика, арбітр Феодосійського футболу, задоволений культурою футболістів і зазначає, що змагання проходять ввічливо, без скандалів.

Збірна команда Гвардійського Севастопольсько-Феодосійського зенітного ракетного полку, Державного науково-випробувального центру ЗС України, міських частин Міністерства надзвичайних ситуацій в цьому сезоні провела вже п'ять спортивних зустрічей на футбольному полі міського спорткомплексу.

Це драйв і адреналін, здоровий спосіб життя, фізичне загартування і патріотичне виховання молоді, – вважає капітан команди, начальник фізичної підготовки і спорту полку гвардії капітан Сергій Косенко. – Інакше хто б грав взимку, і в дощ, і в сніг. Спортивні зустрічі залишають незабутні враження і ще довго обговорюються та аналізуються...

До зимових ігор збірна підійшла з призовим "багажем". Так, у Літньому кубку, присвяченому століттю футболу, воїни посіли почесне друге місце. Командир частини гвардії полковник Віталій Павлюченко щиро підтримує своїх вихованців. А нещодавно, завдяки сприянню командира, спортсмени отримали і нову спортивну форму.

Попереду, футбольні змагання серед військових частин на першість гарнізону. А от наприкінці березня планується провести вже чемпіонат на Кубок морської піхоти. Він буде присвячений вшануванню подвигу моряків-десантників під командуванням старшого лейтенанта Костянтина Ольшанського у роки Великої Вітчизняної війни. Нагадаємо, що за мужність і героїзм, проявлені в боях з німецько-фашистськими загарбниками, старшому лейтенантові Костянтину Ольшанському посмертно присвоєне звання Героя Радянського Союзу, як і 55-ти полеглим і живим десантникам його загону.

Тож, нових висот і здобутків вам, військові спортсмени!

Руслан Семенюк.
АР Крим.

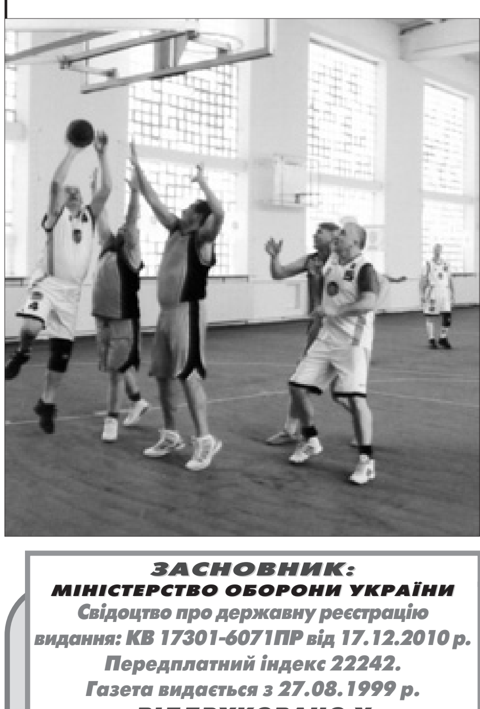
БАСКЕТБОЛ

Спортивне Мукачеве зустрічає ветеранів баскетболу

Надовго запам'ятають учасники спортивного змагання, мешканці та гості Мукачева міжнародний турнір з баскетболу серед ветеранських команд, який організували ветерани мукачівського баскетболу, присвятивши 15-річчю створення міського клубу "Імпульс". Цей турнір був шостим взагалі та четвертим у статусі міжнародного, який провели "імпульсівці" за спортивну історію свого ветеранського клубу. Турнір 2013 року зібрав 14 команд із Литви, Словаччини та України, з яких 8 чоловічих і 6 жіночих команд, а загальна кількість учасників склала 147 чоловік.

На урочистому відкритті турніру з привітаннями виступили міський голова Золтан Ленд'єл, гравець київської команди кандидат у майстри спорту В'ячеслав Тодосієнко та капітан команди із м. Прешова Мирослав Бірош. Протягом трьох днів у спортзалі СОК ДЮСШ проходили вперті і захоплюючі поєдинки як у жіночих, так і у чоловічих підгрупах. В першій грі мукачівська чоловіча команда "Карпатські ведмеді" переграла словацьких ветеранів із м. Гуменного з рахунком 51:43, другу зустріч наші баскетболісти провели проти спортсменів із м. Дніпропетровськ і впевнено перемогли з рахунком 54:33. У фінальній грі за золоті нагороди турніру мукачівська команда зустрілася з іменитими супротивниками із м. Києва, у складі якої грали майстри спорту СРСР, чемпіони України та СРСР, колишні гравці та тренери популярних баскетбольних клубів України та Радянського Союзу Юрій Косенко, Андрій Подковиров та інші. Перший період був за гостями з рахунком 19:14, другий завершився у нічию 15:15, але третій та четвертий були вже за мукачівцями. Фінальний свисток судді зафіксував перемогу мукачівських ветеранів з рахунком 71:56. Так господарі вперше стали переможцями цього міжнародного турніру. У грі за бронзові нагороди команда з м. Каунаса (Литва) з мінімальною різницею у два очки переграла ветеранів з м. Дніпропетровська 59:57.

Непогано грала і мукачівська жіноча команда "Карпатські ведмедиці", але в поєдинку проти команди з м. Прешова вперше поступилася словацьким баскетболісткам з рахунком 40:48. Другу гру проти команди із м. Кошице наша команда виграла з рахунком 38:29. У грі за 3 місце проти киянок, у складі якої виступали чемпіонки України та Радянського Союзу заслужені майстри спорту України Людмила Назаренко та Олена Вергун, господарки два періоди виграли і два – програли. Але на останніх секундах гри все ж перемогу здобула київська команда з рахунком 45:42.

Перше місце серед жіночих команд здобула команда збірної України, срібні нагороди дісталися спортсменам із м. Пресшова.

В ході турніру, який був ювілейний – 100-ий за всю історію клубу "Імпульс" – було зіграно 21 поєдинок, у якому команди набрали 1816 очок, загальна ж кількість набраних очок усіма командами за 279 баскетбольних заходів, які провели мукачівські ветерани, склала 46 136 очок! А гравець мукачівської жіночої команди Лариса Кузнєцова у грі проти команди з м. Пресшова, закинувши м'яч у кільце противника, стала автором 20 000-го очка, які набрали чоловічі і жіночі команди м. Мукачева за усі виступи обох команд на різних чемпіонатах та турнірах серед ветеранів за всю спортивну історію клубу "Імпульс".

Команди-переможці та інші команди турніру отримали від організаторів цього заходу кубки, чеканки, дипломи, грамоти, медалі, календарики клубу "Імпульс".

Ветерани баскетболу щиро вдячні за допомогу в проведенні турніру народному депутату України Віктору Балозі та усім членам команди "Карпатські ведмеді" міського клубу "Імпульс".

Віталій Бібік.
м. Мукачеве.

НА ЗМАГАННЯХ...

Українські миротворці в Косово стали переможцями змагань з міні-футболу

Протягом місяця на американській військовій базі "Bondsteel" працівники спортивної організації MWR (Morale, Welfare and Recreation), яка відповідає за моральний стан, добробут і відновлення сил особовим складом КФОР, організували та провели змагання серед підрозділів багатонаціональної бойової групи "East" з міні-футболу. Участь в турнірі взяли 7 команд: дві американські, дві українські, вірменська, румунська та хорватська.

Кожного тижня відбувалися кваліфікаційні зустрічі між всіма командами.

У фінальному поєдинку за перше місце українська команда у напруженій боротьбі виборола перемогу над фаворитом змагань – командою хорватського національного контингенту з рахунком "4:3" та стала чемпіоном. Третє місце – за американськими миротворцями.

Водночас в армійському марші на 5 кілометрів "бронзу" у своїй віковій групі здобув майор Олексій Бреймуров.

До речі, такі спортивні заходи проводяться на військовій базі постійно, коли у військовослужбовців національних контингентів є вільний час. Адже вони є важливим засобом зміцнення дружби і взаєморозуміння між миротворцями різних країн.

Командир українського національного контингенту підполковник Ілля Федоренко привітав спортсменів з гідним представленням Збройних Сил та України як спортивної держави і побажав всім подальших успіхів у спортивних досягненнях та у почесній справі підтримання миру.

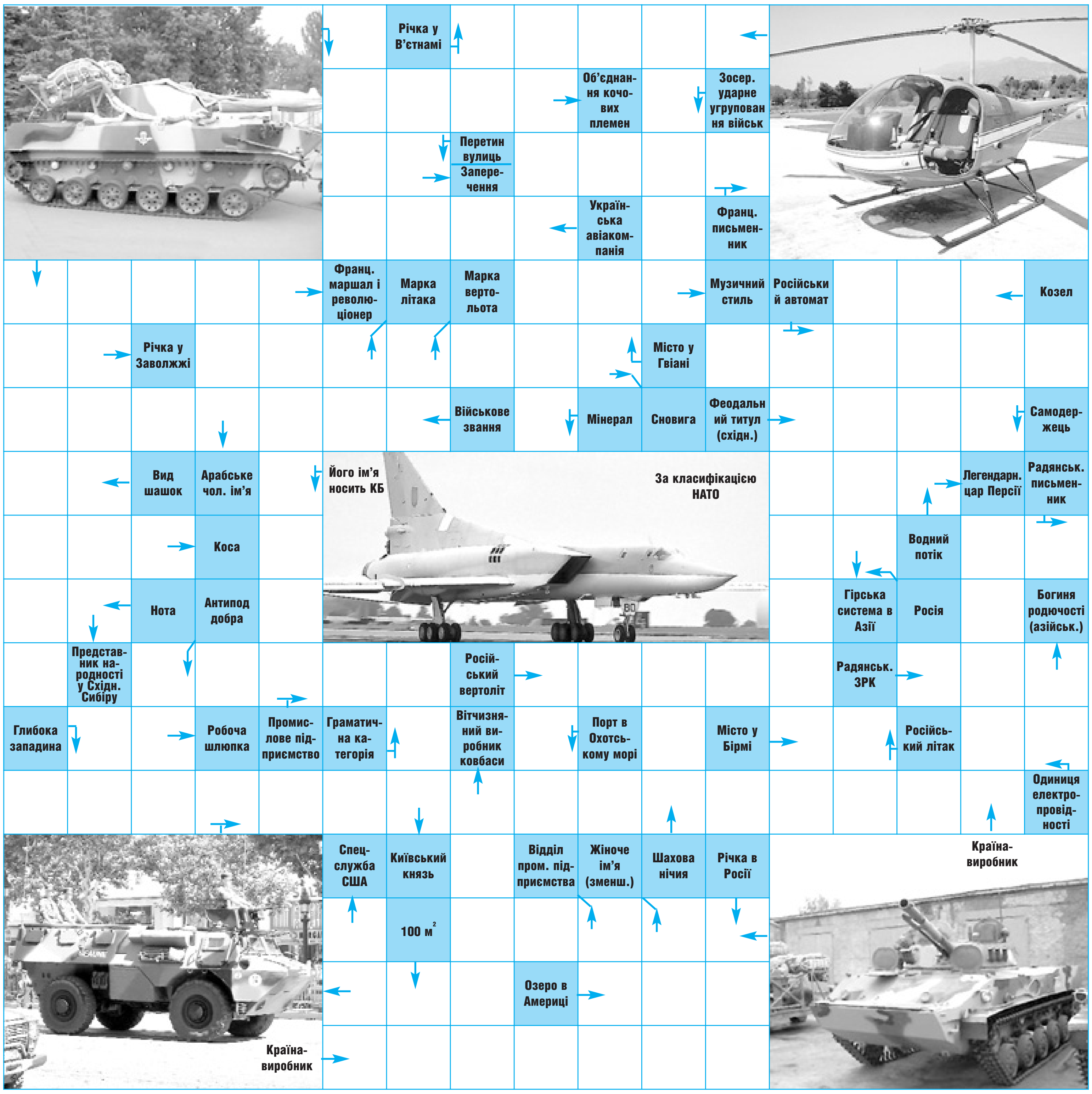
www.mil.gov.ua

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А, тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця, вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96, 0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка: С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: В.Гедз.
Перший редактор Сергій Свенцицький.
Тир. 4200 (на місяць) Зам. № 132203.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД У №3

СУДОКУ

8			7					
	9	7			4			
	6	5		3			8	
7				2		6		
	5	9				4	3	
		3		9				2
	8			1		3	2	
			2			7	5	
					5			6

АВТОДРОМ

Chevrolet представив бюджетний Sail

Нещодавно модельний ряд північноамериканської компанії Chevrolet поповнився бюджетним седаном Sail, орієнтованим передусім на автомобільні ринки, що розвиваються. На Детройтському автосалоні, серед розкішних презентацій технологічних доробків провідних світових автоконцернів, прем'єра Chevrolet Sail залишилася практично непоміченою, хоча саме він мав би здобути пальму першості у своєму ціновому сегменті ринку.

Седан Sail побудований на базі однойменного хетчбека, який був створений Chevrolet разом із китайським партнером Shanghai Auto. Зовнішність моделі не претендує на оригінальність, однак назвати екстер'єр старомодним або нудним, мабуть, не можна. Працюючи над інтер'єром седана, дизайнери орієнтувалися на стилістику оформлення кабіни легендарного суперкара Corvette. В Chevrolet, не вдаючись у подробиці, заявили, що незважаючи на свої компактні розміри, Sail має достатньо просторий салоном і багажне відділення як для авта цього класу. Автомобіль довжиною ледь більший 4 м здатний прийняти на борт до п'яти осіб, при цьому пасажири "гальорки" не підпиратимуть колінами спинки передніх крісел, оскільки колісна база машини становить 2 465 мм.

Бюджетний седан надійде на ринок із кількома силовими установками. На вибір потенційним покупцям запропонують 1.2-літровий бензиновий агрегат потужністю 86 к.с. та обертальним моментом у 113 Нм і 78-сильний дизельний агрегат об'ємом 1.3 літра й у 205 Нм. Також на седан встановлюватимуть 1.4-літровий бензиновий двигун.

Автомобіль має досить бідну базову комплектацію, але у топовому оснащенні Chevrolet Sail приємно здивує майбутніх власників наявністю електропакета, подушок безпеки, систем ABS і EBD та аудіосистемою.

Насамперед, Chevrolet Sail орієнтований на ринки Китаю, Чилі, Перу й Індії. Про те, чи дістанеться седан України, нічого не повідомляється.

Сергій Клименко. "Крила України".

ЦІКАВО

Facebook погіршує настрій кожному третьому користувачеві

Дослідники з'ясували, що в понад у третини користувачів соцмережі Facebook після перегляданя чужих сторінок псується настрій.

Яскраві й радісні фото чужих подорожей, розповіді про прекрасну роботу чи бурхливе соціальне життя викликають заздрість та поглиблюють відчуття самотності та невдоволення життям. Це підтвердили одразу два дослідження: експертів з берлінського Університету імені Гумбольдта і Технічного університету в Дармштадті. Про це повідомляє The Daily Mail.

У ході досліджень німецькі вчені опитали 600 добровольців. Вони дійшли висновку: людям, котрі мають звичку сидіти на таких сайтах, більше загрожує депресія та соціальна ізоляція. Люди нещасливі та незадоволені своїм життям частіше не пишуть самі, а лише читають повідомлення "друзів" та переглядають їхні фото.

30% учасників назвали почуття заздрості головною причиною того, чому після відвідування Facebook у них може зіпсуватися настрій. 36% зізналися, що "часто" або "дуже часто" почуваються засмученими, побувавши на цьому сайті.

Наприклад, один із респондентів пригадав, як зажурився, побачивши, що його інтернет-друг отримав більше привітань із днем народження, ніж він.

"Успіх, таланти і добробут викликають реакцію заздрощів... Кожен, хто розміщує свій пост, зажди намагається змалювати себе якнайкраще, ось чому пости переважно позитивні", – кажуть дослідники.

Між тим, "френди" часто намагаються виміряти власний успіх та популярність на підставі того, що читають на сайті про інших, переоцінюючи їхній рівень щастя, зауважують вчені.

Найкращі книжки: вибір Facebook

Минулого року у рейтингу Facebook найкращих книжок лідером стала Ліна Костенко, цього року – Олесь Ульяненко. Переможло посмертне видання його книжки "Квіти Содому" (Фоліо).

Алгоритм формування рейтингу простий. Спочатку співорганізатори рейтингу створили список із 50 книжок. Ще 50 позицій додали користувачі Facebook. Всього 100 книжок. Двічі на тиждень зі списку видаляли 10 книжок, які зібрали найменше голосів. Таким чином звільнялося місце для нових позицій. На вакантні місця користувачі додавали нові книжки або повертали улюблену книжку, що вилетіла.

Всього в рейтингу поставлено 4821 голоси. Десяток переможців виглядає так:

1. Ульяненко Олесь "Квіти Содому" (Фоліо).
2. Ліна Костенко "Ліна. Триста поезій" (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА).
3. Жадан Сергій "Вогнепальні й ножові" (КСД).
4. Винничук Юрій "Танґо смерті" (Фоліо).
5. Шульц Бруно "Цинамонові крамниці та всі інші оповідання" (А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА
6. Кузьменко Дмитро "Аеніль" (Богдан).
7. Денисенко Лариса "Відлуння" (КСД).
8. Коробчук Павло "Море для шульги" (Твердиня).
9. Малярчук Таня "Біографія випадкового дива" (КСД).
10. Кідрук Макс "Бот" (КСД).